

בית משפט השלום בירושלים

צ"א 13-07-32145 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל – משטרת ישראל

תיק חיזוני : 82013-8375-2-_____

1
2
3

לפני כב' השופטת תמר בר-אשר צבן

הוצאת עיתון הארץ בע"מ

המבקשת

נגד

מדינת ישראל - משטרת ישראל

המשיבה

4
5
6

באי-כוח המבקשת: עו"ד תמיר גליק, עו"ד ירון חנין
נציג המשיבה: רס"מ נתנאל קסדו (מפלג הונאה, ירושלים)

החלטה

7

8 משטרת ישראל (להלן – **המשטרה**) חוקרת תלונה, שלפיה לכאורה, נעברה עבירה של התחזות לאתר
9 באתר האינטרנט "הארץ" (haaretz.co.il). להלן – **אתר הארץ** או **האתר**), שהוא בבעלות הוצאת
10 עיתון הארץ בע"מ (להלן – **הוצאת הארץ**) ומופעל על-ידה. על-פי התלונה, כותב של תגובת לידיעה
11 שפורסמה באתר, הזדהה בתגובת בתור המתלונן, בכוונה להונות את הקוראים ובכך לפגוע בשמו
12 של המתלונן. לבקשת המשטרה, ניתן צו מכוח סעיף 43 בפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש)
13 (נוסח חדש), התשכ"ט-1969, המורה להוצאת הארץ להמציא לידי המשטרה מידע המצוי ברשותה
14 על אודות כותב התגובת, בתאריך ובשעה הנקובים בבקשה ובצו, ובהם כתובת IP של המחשב
15 שממנו נכתבה התגובת (כתובת IP (Internet Protocol Address) היא כתובת ייחודית של כל רכיב
16 ברשת מחשבים, המאפשרת את זיהויו) וכל פרט שיכול לסייע בזיהוי הכותב.

17

18 הוצאת הארץ (המבקשת), המתנגדת לצו שניתן, הגישה בקשה לעיכוב ביצועו ולביטולו. ביצוע הצו
19 עוכב עד מתן ההחלטה הנדונה, שעניינה הבקשה לביטול הצו.

20

א. עיקרי העובדות הרלוונטיות

21

22

23 2. מאחר שמדובר בחקירת משטרה שטרם הסתיימה וכדי שלא לאפשר את שיבושה, העובדות
24 שתובאנה להלן תתוארנה מבלי לציין שמות, מועדים מדויקים וכיוצא באלו פרטים שעשויים אולי,
25 להביא לשיבוש החקירה ולהכשלתה.

26

27 3. עובד במשרד ממשלתי (להלן – **המתלונן והמשרד**, לפי העניין), הגיש לאחרונה תלונה
28 למשטרה, שלפיה ימים ספורים קודם להגשתה, התפרסמה כתבה באתר הארץ בעניין משבר במשרד
29 שבו הוא עובד. לכתבה נכתבו מספר תגובות בידי גולשים, שבאחת מהן הופיע שמו של המתלונן

בית משפט השלום בירושלים

צ"א 13-07-32145 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל – משטרת ישראל

- 1 בתור כותב התגובות ובה הובע בוז וזלזול כלפי המשרד ועובדיו, גם בכותרת התגובות וגם בתוכנה.
2 כך בין השאר, יוחסה לעובדי המשרד "חוסר יעילות, נהנתנות, רדיפת אגו", התנהלות "בזיונית",
3 "מתן שירות גרוע", "חוסר תפקוד מוחלט" וכדומה.
4
- 5 בתלונתו טען המתלונן, כי כותב התגובות התחזה אליו וכי ההשמצות שנכתבו בה, לכאורה בשמו,
6 הסבו לו הטרדה קשה ופגיעה בשמו הטוב. עוד טען, כי מאחר שהצירוף של שמו הפרטי ושל שם
7 משפחתו הם יחודיים בארץ ובהיותו עובד בכיר במשרד, הוא זוהה בתור כותב התגובות. עם זאת
8 הוסיף, כי בעקבות פניית עובד אחר של המשרד אל הוצאת הארץ, התגובות הוסרה מהאתר.
9
- 10 התלונה הנדונה נחקרת בענף החקירות במפלג ההונאה במטה מחוז ירושלים של המשטרה, אשר
11 חוקרת חשד שלפיו כותב התגובות עבר עבירה של התחזות לאָחַר. במסגרת החקירה, בירר חוקר
12 המשטרה עם הוצאת הארץ, אם הנתונים הדרושים לאיתור כותב התגובות (כתובת ה-IP של
13 המחשב שממנו נשלחה התגובות) אמנם מצויים ברשותה. בתשובה נמסר לחוקר, כי "הנתונים
14 נשמרים גם אחרי הסרת התגובה" וכי הם שמורים ברשות הוצאת הארץ (התכתבות הדוא"ל בין
15 המשטרה לבין הוצאת הארץ – נספח א' של תגובת המשטרה). לפיכך ולשם קבלת נתונים אלו,
16 הגישה המשטרה ביום 16.7.2013 בקשה למתן הצו להמצאת מסמכים בהתאם לסעיף 43 בפקודת
17 סדר הדין הפלילי. בבקשה זו התבקש צו, אשר כאמור לעיל, יורה להוצאת הארץ להמציא לידי
18 המשטרה את פרטיו של כותב התגובות הנדונה באתר הארץ, בתאריך ובשעה הנקובים בבקשה,
19 לרבות כתובות IP של המחשב שממנו נשלחה התגובות וכל פרט שיכול לסייע בזיהוי הכותב.
20
- 21 באותו יום התקיים דיון במעמד צד אחד, שבו נכח חוקר המשטרה אשר תיאר את פרטי התלונה ואת
22 חומר החקירה (המועט) שנאסף עד אותו שלב המצוי בידי המשטרה, שאף הוצג לעיוני. בעיקרו כלל
23 חומר החקירה שהוצג לי את התלונה ולמיטב זכרוני, גם את הפרסום עצמו (מכל מקום, כדי להיזכר
24 בתוכנו של הפרסום עיינתי בו עתה בשנית. הכתבה צורפה לבקשה הנדונה (נספח ב' של הבקשה)
25 ותוכן התגובות מובא בפסקה 4 בבקשה). לאחר שמיעת דברי החוקר ועיון בחומר החקירה, ניתן הצו
26 להמצאת המסמכים, כפי שהתבקש (להלן גם – הצו).
27
- 28 4. ביום 18.7.2013 הגישה הוצאת הארץ "בקשה דחופה" לעיכוב ביצוע הצו עד מתן החלטה
29 בבקשה שאותה ביקשה להגיש תוך ארבעה ימים. בבקשה זו הדגישה, כי פרטי הזיהוי של המשתמש
30 שכתב את התגובות תועדו ונשמרו בכספת ולפיכך טענה, שעייכוב ביצוע הצו לא יסכל את החקירה.
31
- 32 בהחלטה מאותו יום ניתן סעד ארעי שלפיו עוכב ביצוע הצו עד מתן החלטה בבקשה לגופה. עוד נקבע
33 מועד אשר עד אליו תוכל הוצאת הארץ להשלים את נימוקי בקשתה, כפי שביקשה לעשות, ונקבעו
34 מועדים להגשת תגובת המשטרה ולהגשת תשובת הוצאת הארץ. בקשתה המנומקת והמפורטת של

בית משפט השלום בירושלים

צ"א 13-07-32145 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל – משטרת ישראל

1 הוצאת הארץ הוגשה ביום 22.7.2013, תגובת המשטרה הוגשה ביום 28.7.2013 ותשובת הארץ
2 לתגובת המשטרה הוגשה ביום 4.8.2013.

3
4 מאחר שבבקשה הראשונה (מיום 18.7.2013), ביקשה הוצאת הארץ כי יקויים דיון בבקשה במעמד
5 שני הצדדים, ניתנה ביום 4.8.2013 החלטה שבה נאמר כי הצדדים פירטו בכתב את טענותיהם
6 בצורה נרחבת ומפורטת. לפיכך ובנסיבות אלו, התבקשו הם להודיע לכל המאוחר עד יום 6.8.2013,
7 אם הם מבקשים לקיים דיון בעניין הבקשה במעמד שני הצדדים, או שניתן להסתפק בטענותיהם
8 בכתב. עוד באותו יום הודיעה המשטרה שמבחינתה, אין צורך בקיום דיון. הוצאת הארץ הגישה את
9 הודעתה למחרת, ביום 5.8.2013, שבה טענה, כי לאור המבחנים למסירת מסמכים על-פי סעיף 43
10 בפקודת סדר הדין הפלילי, ראוי לטענתה, כי יקויים דיון במעמד שני הצדדים. עם זאת הוסיפה, כי
11 לאור ההחלטה מיום 4.8.2013 ולאור עמדת המשטרה, היא מותירה את ההחלטה אם לקיים דיון
12 "לשיקול דעתו של בית המשפט הנכבד".

13
14 לאחר ששבת ועיינתי בבקשות ובתגובות ובעיקר לאור עמדות שני הצדדים באשר לצורך בקיום דיון
15 במעמד שניהם, הגעתי לכלל מסקנה כי אין הכרח בקיום דיון כאמור (יוער גם, שלא מן הנמנע כי
16 אילו היה נקבע דיון, הוא היה נקבע רק לאחר תום פגרת הקיץ בבתי המשפט).

ב. עיקרי טענות הצדדים

עיקרי טענותיה של הוצאת הארץ

21
22 5. ככל שהדברים אמורים בבקשה למתן הצו שהגישה המשטרה, טענת הוצאת הארץ היא,
23 שהבקשה לא הייתה מפורטת כנדרש ואף לא עמדה בדרישות למתן צו לפי סעיף 43 בפקודת סדר
24 הדין הפלילי, כפי שנקבעו בפסיקה ובין השאר, בע"פ 1761/04 גלעד שרון נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(4)
25 9 (2004) ובדנ"פ 5852/10 מדינת ישראל נ' מאיר שמש (2012). דרישות אלו שאותן לטענת הוצאת
26 הארץ היה על המשטרה לפרט ושלא הוכח כי התקיימו, הן נחיצות החפץ לחקירה וכן התקיימות
27 ההנחה שהחפץ אמנם נמצא ברשותה, בהיותה הגורם המיועד לקבלת הצו. בנוסף לכך טענה, כי על
28 בית המשפט לשקול גם את זכותו של מחזיק חומר החקירה להימנע מהמצאתו וכי בנסיבות העניין,
29 לטענתה, זכותה שלא להמציאו.

30
31 בעניין קיומם של שני התנאים למתן צו למסירת מסמכים, יוער כבר עתה, כי אלו אמנם פורטו
32 בבקשה למתן הצו, שהוגשה בכתב, רק באופן כללי. עם זאת, במהלך הדיון שהתקיים במעמד החוקר
33 בלבד, פורטו שני תנאים אלו בפניי. גם נאמר לי על שום מה מתן המידע נחוץ לחקירה וגם הובהר, כי
34 המידע אכן מצוי בידי הוצאת הארץ (דיון על קיומם של התנאים למתן הצו, יובא בהמשך הדברים).

בית משפט השלום בירושלים

צ"א 13-07-32145 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל – משטרת ישראל

1
2 עוד טענה הוצאת הארץ, כי החשד המיוחס לכותב התגובות הוא, שעבר עבירה של התחזות לאָמֵר,
3 בעוד שלטענתה, יסודותיה של עבירה זו אינם מתקיימים בנסיבות הנדונות. שכן לטענתה, תנאי
4 להתגבשות העבירה הוא, שההתחזות הייתה "בכוונה להונות" או "לשם קבלת דבר במרמה". כך
5 בעוד שלטענתה, "ברור" שכתובת התגובות לא הייתה בנסיבות אלו ולפיכך לא היה בכתיבתה משום
6 עבירה פלילית. גם בעניין זה נעיר עתה, כי הוראת הסעיף אינה קובעת שתנאי להתגבשות העבירה
7 הוא שההתחזות הייתה לשם קבלת דבר במרמה, אלא, כפי שעוד יובהר, כי הייתה בכוונה להונות.
8
9 6. עיקרי טענותיה של הוצאת הארץ, בבקשתה ובתשובתה לתגובת המשטרה, היו כי מתן הצו
10 פוגע באינטרסים מובהקים אשר אינם נוגעים רק לה עצמה, אלא לכלל גולשי האינטרנט בישראל וכי
11 בשל הפגיעה באינטרסים אלו, יש להורות על ביטול הצו. אינטרסים אלו לטענתה, הם הזכות
12 לאנונימיות, אינטרס ההסתמכות של כותב התגובות שזהותו לא תיחשף וכן הזכות לחופש הביטוי.
13 לטענתה, חרף החשיבות של מניעת עבירות וחקירתן, יש להקפיד על הזכות לאנונימיות של כותבי
14 התגובות, מאחר שחשיפתם תפגע כאמור, בחופש הביטוי שלהם. כן טענה, שחשיפת זהות גולשים
15 אנונימיים עלולה להביא ל"אפקט מצנן", בכך שבשל חשש מפני חשיפת זהותם, יימנעו הם מהבעת
16 דעותיהם בחופשיות ברשת האינטרנט וכך תפגענה זכויותיהם האמורות.
17
18 לתמיכה בטענותיה בדבר חשיבות ההגנה על האינטרסים האמורים ובייחוד על אינטרס השמירה על
19 זכותם של המגיבים לפרטיות ועל זכותם לאנונימיות, אשר לטענתה משרת תכליות חשובות של
20 חופש הביטוי, הפנתה הוצאת הארץ אל פסקי-דין, שלטענתה, כך נקבע בהם (שני פסקי-דין בעניינים
21 אלו שנתנה כבוד השופטת ד"ר מיכל אגמון-גונן: בש"א (שלום ירושלים) 4995/05 פלונת נ' בזק
22 בינלאומי בע"מ (2006) וה"פ (מחוזי תל-אביב) 541/07 עו"ד יעקב סבו נ' ידיעות אינטרנט (2007). כן
23 הפנתה אל פסק הדין ברע"א 4447/07 רמי מור נ' ברק אי.טי.סי. (1995) החברה לשירותי בזק
24 בינלאומיים בע"מ (2010)), ואשר אליהם עוד נידרש בהמשך הדברים. מטעמים אלו טענה הוצאת
25 הארץ, כי לנוכח חשיבות האינטרסים האמורים והצורך בהגנה עליהם, יש להימנע מחשיפת זהותם
26 של כותבי תגובות הבורחים להגיב באנונימיות.
27
28 עוד טענה הוצאת הארץ, כי יש לאזן בין האינטרס הציבורי של פענוח עבירות שלכאורה, נעברו, לבין
29 האינטרסים הציבוריים המובהקים שעליהם עמדה כאמור. לטענתה, במסגרת איזון זה, אף יש
30 לשקול את חומרת העבירה הנחקרת, בעוד שלטענתה, אין חומרה רבה בעבירת ההתחזות לאחר.
31 לפיכך טענה, כי אין לקבל שישנה נחיצות בקבלת המידע שבעניינו ניתן הצו. זאת לטענתה, בשונה
32 ממצב שבו למשל, ישנו חשש ממשי לפגיעה בחיי אדם, שאז תהיה הצדקה למסירת המידע המבוקש.
33 כך גם טענה, כי לא הוכחה נחיצות המידע, מאחר שהמשטרה לא הראתה שאין אפשרות להסתייע
34 בראיות אחרות כדי לאתר את כותב התגובות.

בית משפט השלום בירושלים

צ"א 13-07-32145 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל – משטרת ישראל

1
2 7. בנוסף לכך טענה הוצאת הארץ, כי השארת הצו על כנו תפגע באופן חמור, שאינו מידתי,
3 באינטרס של כותב התגובות ובזכויות היסוד שלו. לטענתה, בכתיבת התגובות הסתמך הכותב על
4 עיקרון האנונימיות ברשת האינטרנט, אשר לטענתה, זכה להגנת בתי המשפט. עוד טענה בעניין זה,
5 כי העובדה שהכותב לא הזדהה בשמו, אלא בשמו של אחר, אינה מצדיקה את חשיפתו. שכן
6 לטענתה, אף אין בנסיבות אלו כדי להימנות עם אותם מקרים חריגים וקיצוניים אשר לפי טענתה,
7 רק בהתקיימם יש לחשוף את זהותם של כותבי תגובות. לפיכך טענה, כי יש בצו כדי לפגוע באופן
8 בלתי מידתי בזכויות היסוד של אזרח במדינה דמוקרטית.

9
10 בדומה טענה הוצאת הארץ, כי הותרת הצו על כנו אף תפגע בה עצמה, בכך שתסב לה נזק תדמיתי
11 וכלכלי (הגם שלא פורט כיצד היא עשויה להינזק כלכלית). זאת לנוכח ציפיית הגולשים באתר
12 הארץ, שעיקרון האנונימיות יישמר וכי זהות כותבי התגובות לא תיחשף. כך במיוחד בשים לב לכך
13 שלטענתה, התגובות הנדונה התייחסה לכתבה באופן ענייני ולטענתה, אף לא נוסחה באופן פוגעני.
14 עוד טענה, כי מסירת פרטי כותבי תגובות אף תפגע בתדמיתה, בכך שתציג אותה כמעין "מלשינון"
15 וכמי שאינה מגנה על זכויות הגולשים באתר שלה.

16
17 8. לבסוף טענה הוצאת הארץ, כי יעילות הצו ממילא מוטלת בספק, שכן מתן הצו אינו מבטיח
18 את איתור כותב התגובות. אפילו תיחשף כתובת ה-IP של המחשב שממנו נשלחה התגובות, הדבר
19 לא בהכרח יסייע באיתור הכותב. לאחר חשיפת הכתובת, בכל מקרה יידרש צו נוסף מבית המשפט,
20 שיוורה לספק שירותי האינטרנט לחשוף את בעליה של כתובת זו. אף לא מן הנמנע כי יתברר
21 שהכתובת שייכת למשרד כלשהו, לחברה, לבית קפה או לאדם זר, שאינו כותב התגובות עצמו.
22 לפיכך טענה, כי האיזון שבין התועלת שבמתן הצו לעומת הפגיעה באינטרסים של הציבור, של
23 המגיב, של כלל הגולשים ושלה, מצדיקה את ביטול הצו שניתן.

עיקרי טענותיה של המשטרה

24
25
26
27 9. המשטרה ביקשה לדחות את הטענה שיש בחשיפת כותב התגובות משום פגיעה חמורה
28 בחופש הביטוי. לטענתה, בנסיבותיו של המקרה הנדון, הוצאת הארץ אינה יכולה להישמע בטענה
29 בדבר פגיעה בחופש הביטוי, מאחר שהיא עצמה הסירה את התגובות הנדונה לאחר שהתקבלה אצלה
30 תלונה על פרסומה באתר, ובכך פגעה בחופש הביטוי של כותב התגובות.

31
32 עוד טענה המשטרה, כי אינטרסים ציבוריים מובהקים מצדיקים את הותרת הצו על כנו, מאחר
33 שישנו אינטרס ציבורי מובהק בחקירת עבירות ובגילוי עבריינים לשם הבאתם לדין. זאת כדי לקיים
34 חברה מתוקנת שבה איש אינו פוגע ברעהו.

בית משפט השלום בירושלים

צ"א 13-07-32145 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל – משטרת ישראל

1
2 המשטרה אף טענה, שקיום הצו שניתן לא יהווה פגיעה חמורה בכותב התגובות אשר לכאורה,
3 הסתמך על עיקרון האנונימיות באינטרנט. לטענתה, אילו בחר המגיב להישאר אנונימי, כטענת
4 הוצאת הארץ, כי אז היה בוחר בכינוי סתמי כמו "אחד שידוע", "סתם אחד", "מיקי מאוס" וכל
5 כיוצא באלו כינויים. אולם המגיב לא בחר להגיב באופן ענייני לכתבה ולהישאר אנונימי, אלא בחר
6 להתחזות למתלונן, עובד המשרד הרלוונטי, ולהשתמש בשמו, ומכאן שמטרת הכותב המתחזה
7 הייתה לפגוע במתלונן באמצעות כתיבת התגובות הנדונה.

8
9 10. המשטרה הוסיפה, כי שיתוף פעולה מצד הוצאת הארץ עם המשטרה לא יסב לה נזק
10 תדמיתי כטענתה. לטענת המשטרה, שיתוף פעולה זה עשוי דווקא להציג את הוצאת הארץ כמי
11 שנלחמת בהשמצות, כמי שמאפשרת רק פרסומים ראויים באתר שלה וכמי שאינה מסכימה שבאתר
12 שלה, מגיבים יתחזו לאחרים ויפגעו בהם.

13
14 לבסוף ביקשה המשטרה לדחות את הטענה כי הצו שניתן אינו יעיל. אמנם נכון, כי לאחר שיתקבלו
15 הנתונים המבוקשים מהוצאת הארץ, יהיה צורך בהמשך החקירה כדי לאתר את כותב התגובות
16 ובכלל זה יידרש צו נוסף שיופנה אל ספק האינטרנט שיתבקש למסור את פרטי בעל כתובת ה-IP. אך
17 לא מן הנמנע שבסופו של דבר כותב התגובות יאוותר, וניתן יהיה להעמידו לדין.

עיקרי תשובת הוצאת הארץ לתגובת המשטרה

18
19
20
21 11. בתשובתה לתגובת המשטרה, חזרה הוצאת הארץ על עיקרי טענותיה בבקשה. עוד הוסיפה,
22 כי התגובות הנדונה אמנם הוסרה מהאתר לאחר שהתקבלה התלונה לגביה. עם זאת לטענתה, אין
23 לקבל את טענת המשטרה כי אף בהסרת התגובות יש משום פגיעה בחופש הביטוי. לטענתה, האיזון
24 בין חופש הביטוי לבין עיקרון האנונימיות בא לידי ביטוי בהסרת התגובות, וכי בכך נשמרה הזכות
25 לאנונימיות, חרף הפגיעה בחופש הביטוי בשל הסרת התגובות. עוד טענה, כי הגם שכותב התגובות
26 לא השתמש בכינוי סתמי, כטענת המשטרה, ויתכן כי "חטא ... במעשה שמבחינה משפטית יבשה
27 עשוי אולי להיחשב כעבירה קלה (וזאת לכל היותר), עדיין זכאי הגולש ליהנות מהזכות לפרטיות"
28 (ההדגשה במקור), ועל כן יש להגן על ציפיותיו לאנונימיות. מכל מקום לטענת הוצאת הארץ, יש
29 לבחון את תוכן התגובות אשר לטענתה, נוסחה בלשון "מאופקת יחסית" שהמסר בה "לגיטימי
30 לחלוטין", כך שאילו הכותב היה מכנה את עצמו בכינוי סתמי, ממילא לא הייתה בכך משום עבירה.
31 כך בייחוד מאחר שהתגובות הוסרה, כך שהפגיעה במתלונן הייתה, לטענת הארץ, מזערית.

32
33 12. טענה נוספת של הוצאת הארץ נוסחה כלהלן (פסקה 7 בתשובה):

34

בית משפט השלום בירושלים

צ"א 13-07-32145 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל – משטרת ישראל

1 "יש להניח כי אם מגיש התלונה למשטרה בענייננו היה 'בוזגלו', ולא אישיות ...
2 העובדת במשרד ..., ככל הנראה שלא הייתה נפתחת חקירה פלילית, ואיש לא היה
3 מזדרז לעתור לבית המשפט להוצאת צו חרג על-פי סעיף 43 לפקודת סדר הדין
4 הפלילי, שלגביו כבר נקבע כי השימוש בו אינו צריך להיעשות כעניין שבשגרה. יש
5 להניח שהדבר נעשה בענייננו, רק משום שמדובר במתלונן המשתייך לאותו
6 'מילייה'" (ההדגשות במקור).

7
8 לקרוא ולא להאמין. לקרוא פעם אחת, לקרוא בשנית ולקרוא בשלישית ופשוט לא להאמין. אין לי
9 אלא לקוות שמדובר בטענה של באי-כוחה של הוצאת הארץ ולא בטענה של הוצאת הארץ עצמה. לא
10 ברור לי ממה נובעת טענה זו ואין לי אלא לקוות כי היא נובעת מבורות ומנבערות באשר לחקירת
11 תלונות המוגשות למשטרה. גם לא ברור לאיזה "מילייה" התכוונו הכותבים (שכן המשרד הנדון,
12 אינו המשרד לביטחון פנים) ומי עוד לשיטתם, משתייך אליו. גם לא הבנתי מיהו אותו "בוזגלו",
13 שהוצאת הארץ סבורה, כי אילו הגיש את התלונה, לא הייתה תלונתו נחקרת.

14
15 **ג. דיון והכרעה**

16
17 **השאלות הטעונות הכרעה**

18
19 13. שלוש שאלות עיקריות אלו, טעונות בירור והכרעה: האחת, האם לכאורה, נעברה עבירה.
20 האם נסיבות התלונה, שלפיהן כותב התגובות ציין את שם המתלונן בתור מי שכתב את התגובות,
21 מהוות לכאורה, עבירה של התחזות כאדם אחר, לפי סעיף 441 בחוק העונשין, התשל"ז-1977. רק
22 אם יימצא כי אמנם יש במעשה המתואר משום עבירה לכאורה, כי אז יש לבחון אם ישנה הצדקה
23 לצו שניתן. השנייה, האם בנסיבות העניין התקיימו התנאים למתן צו לתפיסת מסמכים לפי סעיף 43
24 בפקודת סדר הדין הפלילי. השלישית, אם נשיב על שתי השאלות הראשונות בחיוב, כי אז נידרש
25 לשאלה, אם אמנם ישנה הצדקה להותרת הצו המורה להוצאת הארץ למסור למשטרה את כתובת
26 ה-IP של כותב התגובות, או שמא בשל הצורך בהגנה על אינטרסים ציבוריים וזכויות שונות, כפי
27 שטענה הוצאת הארץ, יש לבטלו.

28
29 **(1) עבירת התחזות כאדם אחר**

30
31 14. השאלה הראשונה שיש לבחון היא כאמור, אם לכאורה, נעברה עבירה של התחזות כאדם
32 אחר, לפי סעיף 441 בחוק העונשין. לשם כך נבחן, אם בנסיבות התלונה, שלפיהן כותב התגובות ציין
33 את שמו של המתלונן בתור מי שכתב את התגובות, מתקיימים יסודותיה של עבירה זו. שכן ברי, כי
34 אם אמנם לא מתקיימים יסודות העבירה, כי אז ממילא שאין מקום להותרת הצו על כנו.

בית משפט השלום בירושלים

צ"א 13-07-32145 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל – משטרת ישראל

- 1
2 15. עבירת ההתחזות כאדם אחר הרלוונטית לענייננו, קבועה ברישה של סעיף 441 בחוק
3 העונשין, שכך נקבע בה:
4
5 "המתייצג בכזב כאדם אחר, חי או מת, בכוונה להונות, דינו – מאסר שלוש שנים".
6
7 היסוד העובדתי של עבירת ההתחזות לאחר הוא "המתייצג ... כאדם אחר, חי או מת", והיסוד
8 הנפשי הוא "בכזב ... בכוונה להונות". נבחן אפוא, אם בנסיבות של התלונה, מתקיימים יסודותיה
9 אלו של העבירה, כפי שפורשו בפסיקה ובספרות. לעניין זה נעיר, כי על-אף שמדובר בעבירה נפוצה
10 מאוד (כפי שעולה מבדיקת מאגרי המידע המשפטיים), מעטים עד מאד פסקי הדין שבהם נדונו
11 יסודותיה בפסיקת בתי המשפט בכלל ובפסיקת בית המשפט העליון בפרט. ראו לעניין זה את הערת
12 כבוד השופט ח' מלצר בע"פ 4980/07 אלון כהן נ' מדינת ישראל (2010), אגב הדיון בצירוף "בכוונה
13 להונות" בעבירה זו, כי "אף פסיקת בית-משפט זה לא נדרשה לסוגיה זו באופן ממצה, בהקשר
14 הספיציפי של עבירת ההתחזות כאדם אחר" (פסקה 24).
15
16 16. היסוד העובדתי שהוא כאמור, "המתייצג ... כאדם אחר, חי או מת", מתקיים רק במקום
17 שבו אדם מתחזה לאדם אחר, שהוא אדם אמיתי, בין אם עודו בין החיים ובין אם כבר נפטר מן
18 העולם. זאת להבדיל ממצב שבו אדם מציג את עצמו בזהות בדויה שאינה קיימת, מוסר פרט שגוי על
19 עצמו או כל כיוצא באלו, שאז לא מתקיים היסוד העובדתי של העבירה (כך למשל, נקבע כי בחור
20 דרוזי נשוי שהציג עצמו בשם בדוי בתור רווק יהודי, לא עבר את עבירת ההתחזות (ע"פ 499/72 אל
21 שעבי נ' מדינת ישראל, פ"ד כז(1) 602 (1973), כבוד השופט צ' ברנזון, בעמ' 605-606)).
22
23 באשר לאופן ההתחזות, הרי שדי בכך שאדם "מציג את עצמו, או בלשון היום-יום 'מתחזה' ... בפועל
24 הלכה למעשה, ונראה כי המושג רחב דיו להכיל גם 'התייצגות' בשתיקה או בהתנהגות" (יעקב קדמי,
25 על הדין בפלילים – חוק העונשין, חלק שני, תשס"ו-2005 (להלן – קדמי), עמ' 972).
26
27 נמצא אפוא, שכל מצב שבו אדם הציג את עצמו בתור אדם אחר קיים (חי או מת), מתקיים היסוד
28 העובדתי של העבירה. לפיכך יסוד זה מתקיים גם בנסיבות שבהן אדם כותב תגובת לידיעה
29 שפורסמה באתר אינטרנט, וכותב בה את שמו של אחד אחר בתור מי שכתב את התגובת. בנסיבות
30 אלו, כותב התגובת התייצג כאדם חי אחר. מכל מקום, ככל שהדברים אמורים ביסוד העובדתי, לא
31 הייתה מחלוקת בין הצדדים שיסוד זה אמנם מתקיים בנסיבות הנדונות. המחלוקת היא אפוא, רק
32 בשאלה אם התקיים גם היסוד הנפשי, שאליו נידרש עתה.
33

בית משפט השלום בירושלים

צ"א 13-07-32145 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל – משטרת ישראל

17. היסוד הנפשי של עבירת ההתחזות כאדם אחר הוא, שהתייצגות זו כאדם אחר, הייתה "בכזב ... בכוונה להונות". נבחן אפוא, שלושה רכיבים אלו: התייצגות בכזב; טיבה של הכוונה הדרושה; משמעות ההונאה שבצירוף "בכוונה להונות".
- 4
- 5 ככל שהדברים אמורים ברכיב של ההתייצגות בכזב, הרי שהדבר פשוט. עצם ההתייצגות פְּאָחַר, או ההתחזות לְאָחַר, הנעשית במודע, משקפת גם את ההתנהגות האסורה, שהיא היסוד העובדתי שעליו עמדנו וגם את היסוד הנפשי, שעניינו בכך שהמתחזה מודע להתחזותו. כך הובאו הדברים בספרו של קדמי (בעמ' 973): "המושג 'מתייצג' – דוגמת 'מתחזה' – מבטא בעת ובעונה אחת גם את ההתנהגות האסורה (קרי: היסוד העובדתי), וגם את היסוד הנפשי המלווה אותה; שהרי אין 'העמדת פנים' – שהיא משמעותו המעשית של 'התייצגות' – אלא 'ביודעין', קרי: תוך מודעות לכך שמדובר ב'התייצגות' שאינה משקפת את האמת. הדרישה ב'כזב' – מבטאת 'מאפיין של מעשה התייצגות'; ועל-פי טיבה, מחייבת – במישור הנפשי – קיומה של 'מודעות' סובייקטיבית לכזב. עצם קיומו של הכזב על-פי מבחן אובייקטיבי אינה מספקת" (קדמי, עמ' 973).
- 14
18. לשם קיום היסוד הנפשי של עבירת ההתחזות, אין די בהתחזות בכזב, אלא דרושה כוונה מיוחדת, שהיא "בכוונה להונות". עבירת ההתחזות אינה עבירה תוצאתית, אלא זו עבירה הקובעת התנהגות אסורה. לפיכך יש לפרש את המונח "בכוונה" בהתאם להוראת סעיף 90א(2) (שעניינה כללי פרשנות של היסוד הנפשי בעבירות שנחקקו קודם לתיקון מס' 39 בחוק העונשין), הקובעת כיצד יפורש היסוד הנפשי של "בכוונה" בעבירה התנהגותית. כאמור בהוראת סעיף זה לעניין היסוד הנפשי של "בכוונה", "במקום שהמונח אינו מתייחס לתוצאת המעשה הנמנית עם פרטי העבירה", אלא להתנהגות, כי אז מונח זה "יתפרש ... כמניע שמתוכו נעשה המעשה או כמטרה להשיג יעד כפי שנקבע בעבירה, לפי ההקשר". לעניין זה, נקבע כי המשמעות של "כוונה" לעשיית מעשה, היא שאיפה או מטרה לעשייתו, כך שדי ברצון להשגת המטרה ואין צורך במימושה. "בהגדרת עבירות ה'כוונה' הבחין המחוקק, מאז ומתמיד, בין חפצו של מבצע העבירה להשיג מטרה מסוימת לבין גרימת הפועל של תוצאה אסורה. הווי אומר: מטרתו של המבצע להשיג תוצאה מסוימת נתפסת כיסוד של המחשבה הפלילית הנדרשת בהגדרת העבירה, בין שהתרחשות התוצאה נמנית עם רכיבי היסוד העובדתי (עבירה 'תוצאתית') ובין שאינה מהווה חלק מיסוד זה (עבירה 'התנהגותית'). וגם לגבי עבירות ההתנהגותיות, הכורכות יסוד נפשי של 'כוונה' או של 'מטרה', נתפרש היסוד הנפשי כחפץ להשיג מטרה מוגדרת מסוימת". לפיכך, "די אם מתקיים ההיבט הסובייקטיבי הכרוך בו והטמון במטרה – שאיפה בלבד להשגה או להגשמה", להבדיל ממימושה (ע"פ 2831/95 עידן אלבה נ' מדינת ישראל, פ"ד (5) 221 (1996), כבוד השופט י' מצא, פסקה 39). כך שלשם קיומו של יסוד הכוונה בצירוף "כוונה להונות", די בשאיפה וברצון להשגת מטרת ההונאה ואין צורך במימושה.
- 33

בית משפט השלום בירושלים

צ"א 13-07-32145 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל – משטרת ישראל

19. נותר לבחון אפוא, את משמעות המונח "להונות", שביסוד הנפשי של "כוונה להונות". מונח זה אינו מפורש בהוראת סעיף 441, לא כמניע למעשה ואף לא כמטרה להשגת יעד שנקבע בעבירה. לפיכך נבקש לבחון כיצד פורש הצירוף "כוונה להונות" בפסיקה המועטה אשר נדרשה לכך (כפי שכאמור לעיל, העיר זאת בית המשפט בעניין אלון כהן). נוסף כי דומה שאף בהקשר של עבירות אחרות, נראה שצירוף זה נדון רק במקרים מועטים בלבד, למרות הופעתו בעבירות רבות (ראו למשל, את העבירות הבאות בחוק העונשין: הסתרת פנקס – סעיף 394; הסתרת צוואה – סעיף 395; הסתרת שטר קניין – סעיף 396; הונאה במחצבים – סעיף 399; הונאת נושים – סעיף 439; התחזות כאדם אחר – סעיף 441; פגיעה בסימן גבול בכוונה להונות – סעיף 458; זיוף שטר כסף – סעיף 462; ניפוק תחליפי מטבע – סעיף 481).
- פסק הדין הראשון שבו נדרש בית המשפט העליון לפירוש הביטוי "בכוונה להונות" הוא ככל הנראה, ע"פ 224/57 ליברמן נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד יב 665 (1958). כבוד השופט (כתוארו אז) מי זילברג נדרש להבחנה שבין הונאה לבין מרמה בהקשר של עבירה אחרת (עבירה של חתימה על שטר ערך בטענות שווא ובכוונה לרמות), וזאת כלשונו, על רקע "האנדרלומסיה התרגומית שהשתררה בסוגיה זו" (שם, עמ' 668). לאחר דיון בהבחנה זו, נקבע, כי כוונה להונות, להבדיל מהטעייה או מכוונה לרמות, היא, "כי כוונת המאנה [עושה ההונאה] להניע את המתאנה לפעול לרעתו" (שם, עמ' 670). עם זאת, כמובהר בהמשך הדברים, אין הכרח שה"רעה" תיגרם בפועל, אלא די בכך שנשללה אפשרות הבחירה מהגורם שכלפיו נעשה מעשה ההונאה (שם, עמ' 671 והדוגמאות המובאות שם). כך נקבע גם בע"פ 265/58 זמרי אילון נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד יד 1765, כי המשמעות של "כוונה להונות" היא כוונה של עושה ההונאה להניע את מי שכלפיו נעשית ההונאה, לפעול לרעתו (כבוד מ"מ הנשיא (כתוארו אז) א' אגרנט, בעמ' 1782). הגם שבית המשפט ציין שם, כי אינו רואה צורך לקבוע מסמרות בעניין, הוסיף, כי אין הכרח שמעשה ההונאה יכוון לגרימת נזק "וכי הכלל הנכון הוא, שבמקום שמטרתו [של עושה ההונאה] היא לפגוע לרעה באיש מסוים או בלתי מסוים, באיזו צורה שהיא, כמוה כ'כוונת הונאה'" (שם, עמ' 1783). כן נקבע, כי אף אין הכרח שמעשה ההונאה יביא לגרימת נזק בפועל (ע"פ 319/66 אליהו כהן נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד כ(4) 673 (1966), כבוד השופטים זוסמן וויתקון, בפסקה 11).
- פסק הדין הבא שנדרש לסוגיה הנדונה, הוא ככל הנראה, ע"פ 201/79 הלמר נ' מדינת ישראל, פ"ד לד(4) 97 (1980), אשר ניתן לאחר חקיקת חוק העונשין, ובו נדונה העבירה של "קשר להונות" לפי סעיף 440 בחוק העונשין. בעניין זה נדרש בית המשפט לפרשנות הביטוי "בכוונה להונות", כפי שפירש זאת כבוד השופט זילברג בעניין ליברמן ולשאלה אם ההגדרה שקבע, עומדת בעינה לאחר חקיקת חוק העונשין. כבוד השופט י' כהן (אל עמדתו הצטרף כבוד השופט ש' אשר) קבע, כי הפרשנות המצמצמת בעניין ליברמן הנשענת על פסיקה אנגלית, לא אומצה בנוסח של החקיקה הישראלית. כאמור שם, גם בפסיקה אנגלית מאוחרת יותר נקבע כי ההונאה בעבירת הקשר להונות,

בית משפט השלום בירושלים

צ"א 13-07-32145 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל – משטרת ישראל

1 "יכולה להתקיים גם כאשר לא הייתה 'מרמה'" וכי אף גישת המלומדים באנגליה הייתה לעניין
2 עבירה זו "שאין היא מוגבלת רק למקרים שהקשר הוא להטעות אדם" (שם, פסקה 4 וכן ראו שם
3 את ההפניות אל הפסיקה והספרות האנגלית). לפיכך עמדת הרוב בעניין הלמר הייתה, כי "אין
4 הצדקה לצמצם את תחומי עבירה זו רק למקרים שבהם הוכחה כוונת מרמה, וזה בין אם נלך בעניין
5 זה בעקבות בתי המשפט באנגליה ובין אם נתבסס על הפירוש של הביטוי 'להונות' בשפה העברית"
6 (שם). לפיכך, די שישנו "אלמנט של אי יושר או שחיתות" אגב פגיעה בזולת, כדי למלא אחר דרישת
7 "הכוונה להונות" (שם, פסקאות 3-4). כבוד השופט (כתוארו אז) מ' שמגר, לא ראה צורך להידרש
8 לפרשנות המונח "להונות" לאחר חקיקת חוק העונשין, מאחר שבאותן נסיבות, הוכח שהייתה
9 מרמה. עם זאת מדבריו עולה, כי אף לדידו, המחוקק הישראלי אמנם לא אימץ את הסיווגים
10 והכינויים של כוונת המרמה ושל כוונת ההונאה, כפי שנקבעו בעניין ליברמן (שם, סוף פסקה 3).
11

12 לאחרונה, בעניין אלון כהן שהוזכר לעיל, שוב נדרש בית המשפט (כבוד השופט ח' מלצר) לפירוש
13 הצירוף "בכוונה להונות" ונראה כי חרף הסתמכותו על הפירוש בעניין ליברמן, בחר בפרשנות
14 מרחיבה, כלהלן (שם, פסקאות 24, 26):
15

16 "דיון היכול לסייע לנו בהבנת הביטוי 'כוונה להונות' אנו מוצאים בע"פ 224/57
17 ליברמן נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד יב 665 (1958), העוסק בעבירה, שהיא
18 נחלת עבר, של השגת חתימות על שטרי-ערך בטענות שווא ובכוונה לרמות. שם
19 עומד השופט (כתוארו אז) מ' זילברג על כי הביטוי 'להונות' מקורו בביטוי האנגלי
20 'to defraud' (להבדיל מ-'to deceive'), וכי 'הכוונה להונות' (או 'intent to
21 defraud', בלעז) יש לפרש כ'הפחת טעות מכוונת, המטה את המוטעה לפעול לרעתו'
22 (שם, בעמ' 668; כן ראו ע"פ 201/79 הלמר נ' מדינת ישראל, פ"ד לד(4) 97, 104
23 (1980), שם הוצע להגדיר את עבירת הקשר להונות ביתר הרחבה). אך זאת יש
24 להדגיש: 'רעתו' של מושא ההונאה (אם אכן יונע לפעול על יסוד ההתחזות) איננה
25 חייבת להתבטא בנזקי ממון דווקא. די בכך שיימצא, כי המניע של המתחזה היה
26 לשלול ממושא ההונאה את היכולת להחליט באופן מושכל האם ברצונו לבצע
27 פעולה הקשורה במתחזה, דוגמת כריתת הסכם עמו, כדי לקיים את רכיב ה'כוונה
28 להונות' (ראו: עניין ליברמן הנ"ל, בעמ' 671...).

29 ...
30 ברם אין כל סיבה לפרש את סעיף 441 לחוק העונשין ככזה המחייב שהגורם שבפניו
31 מבוצעת ההתחזות יהיה אף מושא ההונאה. כוונה להונות יכול שתהיה גם כלפי צד
32 שלישי (ראו יעקב קדמי, על הדין בפלילים (חלק שני) 973 (2005)...). התחזות כלפי
33 אדם מסוים, שיתכן כי כלל לא ייפגע אם יונע לפעול בהסתמך על ההתחזות, יכולה
34 להיות נדבך אחד בשרשרת של פעולות, שמטרתן היא להונות אחרים".

בית משפט השלום בירושלים

צ"א 13-07-32145 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל – משטרת ישראל

- 1
2 20. כפי שכבר נאמר, חרף מאות או אלפי פסקי-דין שניתנו בכל הערכאות בעניין עבירת
3 ההתחזות ועבירות נוספות שהיסוד הנפשי שלהן כולל "כוונה להונות", בדרך כלל לא נדרשו בתי
4 המשפט לפירושו של צירוף זה. ניכר כי הפרשנות המעשית שניתנה היא, שעצם העובדה שאדם הציג
5 את עצמו כאחר, מלמדת על כך שהתחזה מתוך כוונה להונות, במובן של הטעיה ורמייה, שאם לא כן,
6 לא היה אותו אדם מתחזה. כך למשל נקבע, כי "נתקיימו יסודות העבירה לפי סעיף 441 לחוק
7 העונשין, בכך שהמערער הציג את עצמו כאדם אחר או העמיד פנים ככזה וכן שהדבר נעשה ביודעין
8 ובכוונה להונות" (ע"פ (מחוזי חיפה) 3702/03 יהודה פוקס נ' מדינת ישראל (2004), כב' השופטים י'
9 גריל, א' רזי וא' שיף, בפסקה 5). בדומה נקבע, כי "כוונת ההונאה הינה לטשטש את העובדה כי הוא
10 עומד מאחורי הקמת החברות ... והוא זה המפעילן, לצרכיו העברייניים" (ת"פ (מחוזי תל-אביב)
11 40013/05 מדינת ישראל נ' אורי רש (2011), כב' השופט א' שהם, פסקה 45). כך גם נקבע כי "אין
12 ספק כי עשיית שימוש בכרטיס אשראי השייך לאחר ... די בה כדי לענות על הגדרת ההתחזות" (ת"פ
13 (מחוזי חיפה) 292/03 מדינת ישראל נ' אביעד (2004), כבוד השופטת ב' בר-זיו, פסקה 22). בדומה
14 נקבע, כי בנסיבות של הקלטת הודעה קולית תוך התייצגות בכזב לאדם אחר ורכישת מחשב בזהות
15 של אחר, עונות על דרישת הכוונה להונות (ת"פ (מחוזי תל-אביב) 40250/99 מדינת ישראל נ' בדיך
16 (2001) (כבוד השופטת ס' רוטלוי)).
17
18 21. סיכום הפסיקה מעלה אפוא, כי משמעות הצירוף "כוונה להונות" בעבירת ההתחזות היא,
19 שאיפה או רצון להניע אחר באמצעות ההתייצגות הכוזבת, לפעול במעשה או במחדל לרעתו ובכלל
20 זה אף להניח כי המתייצג בכזב הוא האחר שלזהותו התחזה המתייצג. אין הכרח שהרעה תיגרם
21 בפועל וכי די בכך שנשללה אפשרות הבחירה ממי שכלפיו נעשתה ההונאה, בכך שטעה לחשוב ש
22 זהותו של המתחזה, היא כפי שהוצגה לו. עם זאת וכאמור, אף די בהתחזות בכזב לאחר מתוך כוונה
23 להפקת יתרון אגב פגיעה בזולת. כוונת ההונאה, אף אינה חייבת להיות במישרין כלפי מי שבפניו
24 התחזה המתחזה לאחר, והונאה זו יכולה להתייחס לצד שלישי. כך גם "התחזות כלפי אדם מסוים,
25 שייתכן כי כלל לא ייפגע אם יונע לפעול בהסתמך על ההתחזות, יכולה להיות נדבך אחד בשרשרת של
26 פעולות, שמטרתן היא להונות אחרים" (אלון כהן, שם. כן ראו: קדמי, עמ' 968-969, 973).
27
28 לפיכך, תחפושת בפורים, משחק או הצגה וכיוצא באלו, שבהם ישנה התחזות לאחר, אינה מקימה
29 את היסוד הנפשי של כוונה להונות. אולם התחזות כוזבת בנסיבות שיש בהן כוונת הונאה והטעיה
30 כאמור, בין אם ההטעיה הצליחה ובין אם לאו, בין אם גרמה נזק ובין אם לאו, מקימה את
31 יסודותיה של עבירת ההתחזות כאחר.
32
33 22. יישום האמור לעיל על ענייננו הוא, כי לא רק היסוד העובדתי של התחזות כוזבת לאחר
34 מתקיים במקום שבו כותב התגובית כתב אותה כאילו המתלונן הוא זה שכתב אותה, אלא שגם

בית משפט השלום בירושלים

צ"א 13-07-32145 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל – משטרת ישראל

1 היסוד הנפשי של כוונה להונות, מתקיים. מטרת ההתייצגות הכוזבת של כותב התגובת הייתה
2 להניע את קוראיה לטעות ולחשוב שהמתלונן הוא שכתב אותה, בעוד שבשל ההונאה הנובעת מעצם
3 ההתחזות, נשללה מהקוראים אפשרות הבחירה לדעת שהכותב אינו המתלונן. כפי שנפסק, די בכך
4 שישנו "אלמנט של אי יושר" אגב פגיעה בזולת ובעניינינו במתלונן, כדי למלא אחר דרישת "הכוונה
5 להונות" (עניין הלמר). פגיעה זו כאמור, אינה חייבת להתבטא בנוק ממון ואף אין הכרח שיגרם נזק
6 בפועל, כך שדי גם בחשש לפגיעה בשמו של המתלונן.

7
8 בהקשר זה נוסף עוד, כי מוכרים מקרים שבהם כותבי תגובות מזדהים או מתְּכַנְּנים בשמות של
9 אישיות ידועות, כמו שמותיהם של גורמים פוליטיים ואחרים (למשל, נשיא המדינה, ראש
10 הממשלה, שר בממשלה וכדומה), שמותיהם של ידוענים וכיוצא באלו. באותם מקרים, ניכר מעצם
11 התגובת, כי מדובר בהתחזות וכי לא אותה אישיות היא זו שכתבה אותה. נסיבות המקרה שונות
12 מכיוון שאין מדובר בדמות ידועה ומוכרת, אלא בעובד המשרד הרלוונטי, שצירוף שמו הפרטי ושם
13 משפחתו הוא, כך נראה וכטענת המתלונן, ייחודי. לפיכך, דווקא כתיבת שמו של המתלונן בתור
14 כותב התגובת לידיעה שרלוונטית למשרד שבו הוא עובד ולעבודתו, עשויים היו לטעת תחושה שגויה
15 בלב הקוראים המכירים את המתלונן, כי הוא ביקש לבא חשבון עם המשרד שבו הוא עובד וכי הוא
16 כתב את התגובת. מכאן כוונת ההונאה שהייתה לכותב התגובת וככל הנראה, אף כוונת הפגיעה
17 במתלונן, בכך שבחר להתחזות אל המתלונן ולהציגו כמי שכתב את התגובת.

18
19 **(2) התנאים למתן צו לתפיסת מסמכים**

20
21 23. השאלה השנייה שאותה יש לבחון היא, אם בנסיבות העניין התקיימו התנאים הקבועים
22 בסעיף 43 בפקודת סדר הדין הפלילי, שרק בהתקיימם יינתן צו לתפיסת מסמכים. הוראת סעיף 43,
23 שכותרתה, "הזמנה להציג חפץ" קובעת כך:

24
25 "ראה שופט שהצגת חפץ נחוצה או רצויה לצרכי חקירה או משפט, רשאי הוא
26 להזמין כל אדם, שלפי ההנחה החפץ נמצא בהחזקתו או ברשותו, להתייצב ולהציג
27 את החפץ, או להמציאו, בשעה ובמקום הנקובים בהזמנה".

28
29 סעיף 43 בפקודת סדר הדין הפלילי קובע כאמור, כי בית המשפט מוסמך להורות לאדם שברשותו
30 מצוי חפץ שהצגתו "נחוצה או רצויה" לצרכי חקירה או משפט, להציגו או להמציאו, אם "לפי
31 ההנחה החפץ ... ברשותו". כפי שנקבע לעניין זה בדנ"פ 5852/10 מדינת ישראל נ' מאיר שמש (2011)
32 (כבוד הנשיאה ד' ביניש, בפסקה 11), "הליך זה מיועד למצבים בהם ההליך הרגיל של חיפוש ותפיסה
33 אינו ההליך היעיל ביותר לתפיסת החפץ המבוקש, ותכליתו היא לקדם את צרכי החקירה או

בית משפט השלום בירושלים

צ"א 13-07-32145 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל – משטרת ישראל

- 1 המשפט (ראו ע"פ 1761/04 שרון נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(4) 9, 17 (2004); בש"פ 9305/08 פלוני נ'
2 בית הספר אל מאמוניה לבנות (3.12.2008), פסקה 8 להחלטתה של השופטת ע' ארבל)."
3
4 סעיף 43 קובע שני תנאים למתן צו להצגת חפץ, האחד, נחיצותו לצרכי החקירה והשני, התקיימות
5 ההנחה שהוא אמנם מצוי ברשות מקבל הצו (ע"פ 1761/04 גלעד שרון נ' מדינת ישראל, פ"ג נח(4) 9
6 (2004) (כבוד המשנה לנשיא ת' אור, בפסקה 6). עוד נקבע שם, כי אף התקיימות שני תנאים אלו,
7 אינה מובילה בהכרח למתן צו לפי סעיף 43, מאחר שהדבר נתון לשיקול דעתו של בית המשפט, שכן
8 הסעיף מורה כי בית המשפט "רשאי" להוציא, אך אינו חייב לעשות כן. עוד הוסיף בית המשפט
9 וקבע, כי "הוצאת צווים מכוח סעיף 43 אינה צריכה להיעשות כדבר שבשגרה" וכי אמנם לא יהיה זה
10 ראוי להשתמש בסעיף זה "שימוש שגרת" (שרון, שם. ראו גם דנ"פ שמש, שם).
11
12 על-כן נקבע (שרון, שם), כי אם למשטרה דרכים חלופיות "להגיע בכוחותיה אל מסמכים הדרושים
13 לה, אין הצדקה שהמלאכה או הטרחה בהמצאתם תוטל על הפרט בין שהוא חשוד ובין שלא". כך
14 במיוחד אם מסירת המסמך תגרור מאמץ, זמן או הוצאות כספיות ומשאבים אחרים. בנסיבות אלו
15 נקבע, כי פגיעה במשאבים אלו תהיה מוצדקת רק אם הוצאת הצו היא "האפשרות הסבירה
16 להתחקות אחר החפצים הדרושים לצורכי חקירה או משפט". לפיכך בעת בחינת בקשה למתן צו
17 להמצאת מסמכים, על בית המשפט לשקול בין השאר, גם אם על מקבל הצו להשקיע את המשאבים
18 האמורים (מאמץ, זמן, הוצאות כספיות), את הנגישות שלו אל המסמך המבוקש, ואת האפשרות של
19 חלופה לקבלתו (למשל, העדפת הסכמת החשוד שהמסמך יימסר למשטרה על פני מתן צו).
20
21 24. בענייננו, אין לקבל את טענת הוצאת הארץ, כי המשטרה לא ביססה כנדרש את קיומם של
22 התנאים המצדיקים היעדרות למתן צו לפי סעיף 43 בפקודת סדר הדין הפלילי. נחיצות כתובת ה-IP
23 של כותב התגובה, או כל פרט מזהה אחר שלו המצוי בידי הוצאת הארץ, היא האמצעי היחיד אשר
24 יוכל לאפשר התחקות אחר כותב התגובה. בהיעדר חשוד פוטנציאלי, כל דרך אחרת אינה אפשרית
25 ואינה סבירה. בכך מתקיים התנאי הראשון ואילו באשר לקיומו של התנאי השני, כי הנתונים
26 האמורים מצויים ברשות הוצאת הארץ, אין מחלוקת. שכן הוצאת הארץ הודיעה שהנתונים מצויים
27 אצלה ושמורים ברשותה. אכן נקבע כי אין ליתן צו לפי סעיף 43 על דרך השגרה, אולם ככל שהדבר
28 אמור בהכבדה טכנית, הרי שאין מחלוקת כי בנסיבות העניין אין כל הכבדה מעין זו. הוצאת הארץ
29 לא טענה כי דרוש מאמץ או הקצאת משאבים לשם קיום הצו או כי אין לה נגישות אל הנתונים
30 הדרושים, מה גם שכבר הפיקה אותם והם כאמור, שמורים אצלה. בנסיבות העניין וכאמור, אף אין
31 חלופה בדמות הסכמת החשוד למתן הנתונים, שכן החשוד אינו ידוע והנתונים דרושים לשם איתורו.
32
33 25. שאלה אחרת היא, אם לנוכח טענותיה של הוצאת הארץ, הנסמכות על קביעות הפסיקה לפי
34 פרשנותה, באשר להיעדר הצדקה למסירת כתובות IP של גולשים אנונימיים באינטרנט, היה מקום

בית משפט השלום בירושלים

צ"א 13-07-32145 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל – משטרת ישראל

- 1 שלא ליתן את הצו שניתן. טענותיה אלו של הוצאת הארץ תיבחנה כאמור לעיל, בהמשך הדברים, עת
2 נדון בשאלה השלישית. עתה יש לבחון, אם מקומן של כל אותן טענות בשלב הנוכחי שבו נבחנת
3 השאלה, אם היה מקום למתן הצו הנדון, לפי סעיף 43 בפקודת סדר הדין הפלילי.
4
- 5 בדנ"פ שמש התבקש צו לפי סעיף 43 להמצאת מסמך (הודעות שנגבו במסגרת ועדת בדיקה פנימית
6 של רכבת ישראל), שלגביו טענו המחזיק במסמך (הרכבת) ואלו העשויים להיפגע ממסירתו (מוסרי
7 ההודעות), כי אינו מהווה ראיה קבילה. בית המשפט העליון, בהרכב של שבעה שופטים, נדרש
8 לשאלה, באיזה שלב של ההליך הפלילי תוכרע טענה הנסמכת על דוקטרינת הפסילה הפסיקתית
9 שנקבעה בהלכת יששכרוב (ע"פ 5121/98 יששכרוב נ' התובע הצבאי הראשי, פ"ד סא(1) 461 (2006),
10 כבוד השופט (כתוארה אז) ד' ביניש), בדבר אי קבילותן של ראיות שהושגו שלא כדין, תוך פגיעה
11 בזכות להליך הוגן. השאלה שנדונה הייתה, אם טענה בדבר אי קבילות המסמך תתברר בפני בית
12 המשפט במסגרת ההליך למתן הצו לפי סעיף 43, המתקיים בשלב חקירת המשטרה, או שמא על
13 הטענה להתברר בידי רשויות התביעה בשלב בחינת הראיות לשם הגשת כתב האישום ואם יוגש תוך
14 הסתמכות על אותה ראיה, כי אז בשלב בירור המשפט. בדעת רוב של חמישה שופטים (פסק-דינה של
15 כבוד הנשיאה ד' ביניש אל מול דעתם החולקת של כבוד השופטים י' דנציגר וא' רובינשטיין) נקבע,
16 כי ההכרעה בשאלת קבילותו של מסמך שלגביו התבקש צו להמצאתו לפי סעיף 43, ככלל, אינה
17 צריכה להיעשות בשלב המקדמי של החקירה המשטרתית במסגרת הדיון בבקשה למתן הצו. זאת
18 בכפוף לחריגים שנקבעו בחוק או בפסיקה לעניין חיסיון מסמכים. כפי שנקבע שם, השלב שבו יש
19 לבחון את הטענה בדבר אי קבילות המסמך המבוקש, היא בתום החקירה, בשלב שבו רשויות
20 התביעה בוחנות את האפשרות של העמדה לדין. אם הוחלט להגיש כתב אישום, תוך הסתמכות על
21 אותה ראיה, כי אז יש לבחון את הטענות במסגרת ההליך העיקרי, לאחר הגשת כתב האישום. כל
22 זאת כפי שנעשה ביחס לכל ראייה שכלפיה נטען כי אינה קבילה.
23
- 24 26. נקודת המוצא של הדיון בדנ"פ שמש הייתה, שככלל וכאמור, לבית המשפט ישנו שיקול דעת
25 אם להיענות לבקשה למתן צו לפי סעיף 43, אשר ככלל, לא יינתן כדבר שבשגרה וזאת כדי להביא
26 "למניעת פגיעה שאינה הכרחית בזכויות המחזיק בחפץ" (שם, פסקה 11). עם זאת, "בקביעת אופן
27 הפעלת שיקול הדעת השיפוטי יש להתחשב בשלב בהליך הפלילי בו מגיע העניין לפתחו של בית
28 המשפט. לשון אחר, שיקוליו של בית המשפט המתבקש לצוות על המצאת חומר הדרוש לחקירה –
29 לפי סעיף 43 לפקודה – שונים משיקולי בית המשפט הדין בהליך הפלילי לגופו. בשלב המסירה של
30 חומר ראייתי הדרוש לחקירה על בית המשפט ליתן דעתו לקשר הענייני שבין החומר המתבקש לבין
31 צרכי החקירה ולמידת הרלוונטיות של חומר זה" (שם).
32
- 33 על כך הוסיף בית המשפט כי אכן, "לעתים בית המשפט יידרש במסגרת הליך זה ליתן דעתו גם
34 לזכויותיו של מחזיק החומר המבוקש להימנע מלמסור אותו, כגון בנסיבות בהן מועלית על ידו טענת

בית משפט השלום בירושלים

צ"א 13-07-32145 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל – משטרת ישראל

1 חסיון או טענה אחרת לפגיעה בזכויותיו כתוצאה ממסירת החומר. לפיכך, יידרש בית המשפט
2 בהליך לפי סעיף 43 לפקודה להתחשב במהות החומר המבוקש, בקיומן של הוראות בחוק או
3 בפסיקה המגבילות את אפשרות השימוש בחומר זה ובמידת הקשר הענייני שבין החומר המבוקש
4 לבין החקירה" (שם). עם זאת, בית המשפט הוסיף והדגיש כי "נוכח מהות ההליך בו מדובר שאלת
5 קבילות החומר כשלעצמה אינה צריכה להתעורר במסגרת ההליך לפי סעיף 43 לפקודה. שאלה זו
6 מסורה לבית המשפט שידון בתום השלבים השונים של החקירה, בהליך הפלילי העיקרי והמשקל
7 הנתון לה, אם בכלל, בשלב החקירה המשטרתית הוא מועט ביותר. בנסיבות אלה המבחנים
8 התוכניים למסירת החומר בהליך לפי סעיף 43 לפקודה אינם מחמירים במיוחד, וככלל בהעדר
9 הוראה בדין המונעת מרשויות החקירה את העיון בחומר זה או אחר, לא תהא מניעה ממסירת
10 החומר למשטרה כל עוד קיים קשר ענייני בינו לבין החקירה" (שם).

11
12 בהמשך הדברים עמד בית המשפט על עקרונותיה של דוקטרינת הפסילה הפסיקתית שנקבעו בעניין
13 יששכרוב המחייבת עריכת איזונים מורכבים בין שיקולים שונים ועל כן שהיא מבוססת על "מודל
14 מניעת", שתכליתו שמירה על הגינות ההליך הפלילי וטוהרו. לפיכך, מן הראוי שברור שאלת
15 קבילותה של ראיה לאור דוקטרינה זו, בשים לב לפגמים שנטען כי נפלו בהשגתה, תתברר בהליך
16 המשפטי העיקרי. שכן רק במהלכו ניצבת התמונה העובדתית והמשפטית המלאה בעניין המקרה
17 שנדון לפני בית המשפט, המאפשרת בחינת כל השיקולים (שם, פסקאות 13-15). עוד הוסיף בית
18 המשפט, מן הטעמים שעליהם עמד בהרחבה שם, כי כאמור, מן הראוי שבחינת קבילות הראיה
19 תיעשה בידי רשויות התביעה, שישקלו אם בשל היעדר קבילותה לא ניתן להעמיד את החשוד לדין.
20 אם יוחלט על הגשת כתב-אישום, כי אז שאלת קבילות הראיה תתברר בפני בית המשפט שלפניו
21 יתברר ההליך הפלילי, שאז יוכל החשוד להעלות את טענותיו בדבר היעדר קבילות הראיה, כפי
22 שנעשה בעניין כל ראיה אחרת, ששאלת קבילותה מתבררת במסגרת המשפט (שם, פסקאות 16-20).

23
24 בהתאם לעקרונות אלו, בחן בית המשפט את המסמך המסוים שהתבקש באותו עניין במסגרת
25 הבקשה לצו לפי סעיף 43 (הודעות שגבתה ועדת בדיקה פנימית). מסקנתו הייתה, כי אין לקבל
26 שמדובר במסמך שיש לגביו חיסיון. עם זאת נקבע, כי בטרם תחליט התביעה אם להגיש כתב אישום,
27 יהיה עליה לבחון את קבילותו. אם יוחלט על הגשת כתב אישום ועל שימוש במסמך בתור ראיה
28 במשפט, כי אז ניתן יהיה להעלות את הטענות בדבר אי קבילותו במסגרת ההליך העיקרי, כפי
29 שנעשה בכל מקרה שבו ישנה טענה בדבר אי קבילותה של ראיה (שם, פסקאות 21-28).

30
31 עוד נבקש להוסיף, כי בדומה לענייננו, אף שם נטען כי מסירת המסמך שהתבקש, שהיה הודעות
32 שנגבו בהליך של בדיקה פנימית, יפגע באינטרס ההסתמכות של מוסרי ההודעות ובציפיתם
33 שהודעותיהם לא תיחשפנה. זאת לאור נוהל ועדת הבדיקה שקבע שההודעות תהיינה חסויות
34 וסודיות וכי לא תימסרנה לאף גורם, אלא בנסיבות חריגות ולאחר שיתקבל אישור כאמור באותה

בית משפט השלום בירושלים

צ"א 13-07-32145 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל – משטרת ישראל

1 הוראה. עוד נטען, גם בדומה לנטען בענייננו, שמסירת ההודעות למשטרה תיצור "אפקט מצנן" בכך
2 שבעתיד יימנו עובדים משיתוף פעולה עם ועדות בדיקה. בית המשפט דן בטענות אלו בהרחבה וקבע
3 כי אין מדובר בראיות שלגביהן ישנו חיסיון שבעטיו לא יימסרו למשטרה, וכי באותן נסיבות לא
4 מצא לנכון ליצור חיסיון הלכתי חדש בענייננו. לפיכך, גם הטענה באשר לקבילותן של אותן הודעות,
5 צריכה להיבחן כאמור לעיל, בידי רשויות התביעה בטרם יוגש כתב האישום, ואם יוגש בהסתמך
6 עליהן, כי אז הטענות בעניינן תתבררנה במסגרת ההליך העיקרי (שם, פסקאות 21-28). באשר
7 לטענה, כי מסירת ההודעות תיצור "אפקט מצנן" כאמור, קבע בית המשפט כי כבר נפסק פעמים
8 רבות, שטענה זו כשלעצמה, אינה מצדיקה הכרה בחיסיון ואף אינה מצדיקה אי מסירת מידע לידי
9 המשטרה בשלב החקירה. זאת הגם שלא מן הנמנע, כי בסופו של דבר לא יוכלו ההודעות לשמש
10 ראיות במשפט (שם, פסקאות 24-25 והפסיקה הנזכרת שם).

11
12 27. מכל האמור עולה אפוא, כי בנסיבות הנדונות בענייננו וכאמור לעיל, יש לדחות את טענותיה
13 של הוצאת הארץ כנגד מתן הצו. כאמור לעיל, התקיימו שני התנאים המצדיקים מתן צו לפי סעיף
14 43 בפקודת סדר הדין הפלילי, בכך שהוכחה נחיצות המידע המבוקש (כתובת ה-IP של כותב
15 התגובות הנדונה), בשל חיוניותו לחקירה ובהיעדר אמצעי חלופי לקבלת המידע וכן בהיעדר מחלוקת
16 כי המידע מצוי בידי הוצאת הארץ, וכי אין כל הכבדה עליה במסירתו.

17
18 בנוסף לכך, כפי שנקבע בדנ"פ שמש, ככל שישנן טענות בדבר ההצדקה שיש לעצם מסירת המידע
19 בשל הפגיעה הכרוכה, על-פי הנטען, באינטרסים ציבוריים שונים ובאינטרסים של הוצאת הארץ ושל
20 החשוד, שזוהו אינה ידועה לעת הזו, הרי שמקומן להתברר בשלב מאוחר יותר, לאחר מיצוי
21 החקירה. אם יאוחר החשוד, כי אז יהיה על התביעה לשקול, אם לנוכח האינטרסים המוגנים לפי
22 טענת הוצאת הארץ, יש מקום להגשת כתב-אישום. אם תחליט התביעה להגיש כתב-אישום, כי אז
23 יוכל הנאשם להעלות טענות אלו לפני בית המשפט שלפניו יידון ההליך העיקרי. לא מן הנמנע, שגם
24 הוצאת הארץ תוכל להעלות את טענותיה במסגרת זו (ראו לעניין זה, דנ"פ שמש, פסקה 21). מכל
25 מקום, לעת הזו, אין מקום בבירור טענותיה של הוצאת הארץ, שלפיהן אין להותיר את הצו על כנו.
26 שכן וכפי שעוד יובהר להלן, אין מדובר במידע שלגביו נקבע כי חל בעניינו חיסיון כלשהו.

27
28 **(3) ההצדקה שיש בחשיפת כתובת ה-IP של כותב התגובות**

29
30 28. המסקנה שאליה הגענו היא כאמור, שבשלב זה של מתן צו לפי סעיף 43 בפקודת סדר הדין
31 הפלילי, אין מקום לדון בטענות שלפיהן אין למסור כתובת IP של גולש באתר של הוצאת הארץ. על
32 טענות אלו כאמור, להיבחן בשלב מאוחר יותר בידי רשויות התביעה, בטרם יוגש כתב האישום ואם
33 יוגש, כי אז מקומן להתברר בשלב בירור המשפט. בנסיבות אלו, מתייתר הצורך לדון בכל טענותיה

בית משפט השלום בירושלים

צ"א 13-07-32145 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל – משטרת ישראל

1 של הוצאת הארץ, שלפיהן אין למסור למשטרה את המידע שעל מסירתו נקבע בצו. עם זאת ואף אם
2 הדבר למעלה מן הצורך, נדון בקצרה בטענות אלו.
3
4 29. תחילה יש להזכיר, כי חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – נתוני תקשורת), התשס"ח-
5 2007 (שנכנס לתוקף ביום 27.6.2008) (להלן – **חוק נתוני תקשורת**), מאפשר לרשויות החקירה
6 הנקובות בו ובהן משטרת ישראל, לקבל לרשותן נתוני תקשורת מכל חברות התקשורת. חברות אלו
7 הן החברות המפעילות טלפוניה קווית, חברות הסלולר וספקי האינטרנט השונים. נתוני התקשורת
8 שרשאיות רשויות החקירה לקבל לצרכי חקירה בהתאם לצווים מכוחו של חוק זה כוללים נתוני
9 זיהוי, נתוני מיקום, נתוני מנוי, נתוני תעבורה ונתוני תקשורת, כהגדרתם בחוק זה, אך אינם כוללים
10 את קבלת תוכנם. בכלל הנתונים והמידע שרשאית המשטרה לקבל לצרכי חקירת עבירות נכלל גם
11 מידע שעניינו כתובות IP של גולשים ברשת האינטרנט. עם זאת, החוק מגביל קבלת צווים מכוח
12 החוק רק לחקירת עבירות מסוג פשע או עוון.
13
14 בפסק הדין שניתן בבג"ץ 3809/08 האגודה לזכויות האזרח נ' משטרת ישראל (2012), דחה הרכב
15 מורחב של שבעה שופטים שתי עתירות שבהן נטען, כי יש לבטל את הוראותיו של החוק, אשר
16 כוללות הסדרים שיש בהם משום פגיעה בפרטיות (פסק הדין העיקרי הוא של כבוד הנשיאה ד'
17 ביניש. יוער, כי הגם שפסק הדין ניתן פה אחד, כבוד השופטת ע' ארבל הוסיפה מספר הערות וכבוד
18 השופט ח' מלצר, הוסיף שתי הסתייגויות מתוצאתו).
19
20 בפסק הדין עמד בית המשפט על כך כי אין חולק, שלאור הסמכויות שמקנה החוק לרשויות
21 החקירה, יש בו כדי לגרום לפגיעה חוקתית בזכות לפרטיות (שם, פסקאות 7-10). עם זאת, מאחר
22 שנקבע כי הפגיעה בזכות החוקתית לפרטיות עומדת בדרישות פסקת ההגבלה הקבועה בחוק יסוד:
23 כבוד האדם וחירותו, הרי שלא קמה עילה לפסילת החוק. זאת בכפוף לקביעות שונות באשר לאופן
24 הפעלת הסמכויות שנקבעו בו (שם, פסקה 11 ואילך). בעניין זה הוסיף בית המשפט, כי לא הייתה
25 מחלוקת שתכליתו של החוק, תכלית ראויה היא. כאמור שם (בפסקה 11):
26
27 "תכליתו של החוק ... היא ליתן בידי המשטרה ורשויות החקירה האחרות כלים
28 אפקטיביים למאבק בפשיעה, בעולם המודרני המתפתח ... ההתפתחות הדרמטית
29 של עולם התקשורת המודרני לא פסחה על עבריינים ועבריינות, ואמצעי התקשורת
30 הפכו פלטפורמה נוחה המשפרת את דרכי ההתקשורת והפעילות לביצוע עבירות.
31 לפיכך, נדרשים בהתאמה גורמי האכיפה להתמודד עם יכולות אלה ולשפר במקביל
32 את יכולותיהם שלהם ... העדר אפשרות לקבלת נתוני תקשורת תציב את רשויות
33 אכיפת החוק בפני חיסרון משמעותי אל מול העבריינים, הן במישור חשיפתם והן
34 במישור איסוף הראיות לשם העמדתם לדין.

בית משפט השלום בירושלים

צ"א 13-07-32145 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל – משטרת ישראל

1
2 ... נציין ... תכלית נוספת, והיא הסדרת קבלת נתוני התקשורת, שעד היום ...
3 הוסדרו באופן כללי ורחב במסגרת סעיף 43 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר
4 וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט- 1969 (...). ובהנחיות פנימיות של היועץ המשפטי
5 לממשלה ... החוק נועד להסדיר ולהגביל את השימוש שעושות רשויות החקירה
6 בנתוני תקשורת, על מנת להפחית ככל הניתן את הפגיעה בזכויות אדם. ברור כי גם
7 תכלית זו לעצמה הינה תכלית ראויה ... ואכן, וכפי שכבר ציינו לעיל, קשה להלום
8 בימינו אלה אכיפת חוק בלא מעקב אחר נתוני תקשורת - החל מאיתור מקומם של
9 עבריינים בעת ביצוע עבירות, מעקב אחריהם והערכות מיידית למניעת עבירה
10 מתבצעת (...). לפיכך, ניתן לסכם ולומר כי חוק נתוני תקשורת נחקק לתכלית
11 ראויה. כן ברור הוא כי החוק אינו עומד בסתירה לערכיה של מדינת ישראל".
12
13 עוד נבקש לציין שני עניינים נוספים שנקבעו בפסק הדין האמור. האחד, נקבע כי הפרשנות הנכונה
14 של הוראותיו של חוק נתוני תקשורת (בסעיפים 3(א) ו-3)) היא, כי פניית רשויות החקירה לקבלת
15 צו על-פי החוק, יכולה להיעשות רק לצורך גילוי עבירות או עבריינים קונקרטיים, ולא לצורך פעילות
16 מודיעינית כללית ביחס לעבירות או לעבריינים (שם, פסקה 16). השני, נדחתה הטענה שיש להחיל
17 את החוק רק ביחס לעבירות מסוג פשע. נקבע, כי במנגנוני הביקורת הקבועים בחוק ובעיקרם הליך
18 הביקורת השיפוטי במסגרת בקשות למתן צווים מכוח חוק נתוני תקשורת, ישנו מענה מספק לחשש
19 מפני שימוש לא ראוי בהסדר שנקבע בחוק (שם, פסקאות 18-21).
20
21 שתי קביעות אלו רלוונטיות לענייננו, בכך שבנסיבות הנדונות אמנם נחקרת עבירה מסוימת וכי
22 עבירת ההתחזות כאחר היא עבירה מסוג עוון. כך שאין לקבל את טענת הוצאת עיתון הארץ, שככלל,
23 נתוני תקשורת יימסרו רק בנסיבות חריגות או מצב שבו ישנו סיכון לחיי אדם.
24
25 30. מפסק הדין בעניין האגודה לזכויות האזרח, שעל עיקריו עמדנו, עולה אם כן, שככלל,
26 האמצעי של מתן צווים לזיהוי חשודים באמצעות נתוני תקשורת ובהם כתובות IP, הוא הליך ראוי
27 אשר נועד לתכלית ראויה שעניינה חשיפת עבירות ועבריינים לשם העמדתם לדין. בנסיבות אלו, חרף
28 הפגיעה בפרטיות, הכרוכה במסירת מידע מכוחם של צווים המורים על מסירת נתוני תקשורת, הרי
29 שבאיזון שבין פגיעה זו בפרטיות לבין האינטרס הציבורי של חשיפת עבירות ועבריינים לשם
30 העמדתם לדין, ידו של האינטרס הציבורי על העליונה. כפי שציין בית המשפט (בדברים שהובאו לעיל
31 מתוך פסקה 11), "ההתפתחות הדרמטית של עולם התקשורת המודרני לא פסחה על עבריינים
32 ועבריינות, ואמצעי התקשורת הפכו פלטפורמה נוחה המשפרת את דרכי ההתקשורת והפעילות
33 לביצוע עבריינות". המקרה הנדון הוא אמנם דוגמה לכך. לפיכך, המחוקק הכיר בצורך "ליתן בידי
34 המשטרה ... כלים אפקטיביים למאבק בפשיעה, בעולם המודרני המתפתח", גם בנסיבות של עבירות

בית משפט השלום בירושלים

צ"א 13-07-32145 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל – משטרת ישראל

- 1 מסוג עוון, שחומרתן ללא ספק נופלת מעבירות מסוג פשע. זאת כאמור, חרף הפגיעה בפרטיות
2 הנובעת מהשימוש באותם כלים.
3
- 4 31. מעבר לפגיעה בפרטיותם של הגולשים, אשר לטענת הוצאת הארץ עשויה להיפגע מחשיפת
5 פרטיהם המזהים, טענה היא, כמפורט לעיל, כי יש בחשיפה זו משום פגיעה בעיקרון האנונימיות
6 ברשת האינטרנט, אשר חשיבותו הוכרה בפסיקה, לרבות בפסיקת בית המשפט העליון. כך גם
7 לטענתה, יש בחשיפת כתובת ה-IP של כותב התגובות משום פגיעה בהסתמכותו על עיקרון
8 האנונימיות. עוד טענה הוצאת הארץ, כי החשיפה המבוקשת במסגרת הצו אף תפגע בה ובתדמיתה.
9 כל זאת בעוד יעילות מסירת כתובת ה-IP לצרכי החקירה הנדונה, מוטלת בספק. נבחן אפוא, טענות
10 אלו בקצרה, בשים לב לפסיקה בסוגיה זו ובכלל זה הפסיקה שאליה הפנתה הוצאת הארץ.
11
- 12 32. הסוגיה של מתן צו המורה לספק שירותי אינטרנט או למפעיל אתר אינטרנט לחשוף את
13 זהותו של גולש אנונימי באינטרנט, כדי לאפשר הגשת תביעה אזרחית נגדו בעילה של הוצאת לשון
14 הרע או בשל עוולה אזרחית אחרת, נדונה בבית המשפט העליון בפסק הדין ברע"א 4447/07 רמי מור
15 נ' ברק אי.טי.סי. (1995) החברה לשירותי בזק בינלאומיים בע"מ (2010). בפסק-דין זה נקבע ברוב
16 דעות (פסק-דינו של כבוד המשנה לנשיאה א' ריבלין שאליו הצטרף כבוד השופט א' א' לוי, לעומת
17 דעתו החולקת של כבוד השופט א' רובינשטיין), כי בהיעדר הוראת חוק המסדירה מתן צו לחשיפת
18 זהותו של גולש אנונימי באינטרנט לשם הגשת תביעה אזרחית נגדו, הרי שאין מסגרת דיונית
19 המאפשרת מתן צו כאמור. לפיכך קבעה עמדת הרוב, כי אין מקום להמצאת מסגרת דיונית מעין זו
20 בהליך של חקיקה שיפוטית ולכן אין אפשרות בדין למתן צו כאמור.
21
- 22 עיקרי פסק הדין של דעת הרוב היו, כי יש אמנם להכיר בזכותם של גולשים ברשת האינטרנט
23 לאנונימיות וזאת גם על יסוד הזכות לחופש הביטוי וגם לאור הזכות לפרטיות, בעוד שלאמוניות
24 ישנה חשיבות רבה בהקשר של גלישה באינטרנט (שם, פסקאות 11-16). עם זאת, בית המשפט
25 הטעים כי "האנונימיות אינה חזות הכול" (שם, פסקה 17). המחיר של האנונימיות הוא בכך שברשת
26 האינטרנט מתפרסמים פרסומים בעלי תוכן הכולל הוצאת דיבה על אחרים, ללא אפשרות להגיש
27 תביעות לפי חוק איסור לשון הרע. בכך נפגעת הזכות לשמו הטוב של מי שנפגע מהפרסום (שם,
28 פסקאות 17-19). למרות זאת קבעה עמדת הרוב כאמור, כי בהיעדר הסדר חקיקתי שיאפשר פגיעה
29 בעיקרון האנונימיות בדרך של חשיפת זהותם של המפרסמים את דבריהם באינטרנט באופן אנונימי,
30 הרי שלא ניתן ליתן סעד שיורה על חשיפת זהות מפרסם דברי הדיבה. כיום אין עדיין הסדר חקיקתי
31 מעין זה ולכן נקבע כאמור, כי לא ניתן להמציאו בדרך של חקיקה שיפוטית (פסקאות 20-35).
32
- 33 עמדת המיעוט (כבוד השופט א' רובינשטיין), חלקה על התוצאה האמורה. עיקרי עמדה זו היו, כי
34 היעדרה של עילת תביעה בחוק, המאפשרת לחייב ספק שירותי אינטרנט או בעל אתר למסור את

בית משפט השלום בירושלים

צ"א 13-07-32145 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל – משטרת ישראל

1 זהות בעליה של כתובת IP, אינה מחייבת קביעה, שאין במשפט הישראלי עילה כאמור. בית המשפט
2 אף הצביע על כך שבשש השנים שקדמו למתן פסק הדין האמור, הכירו בתי המשפט המחוזיים ובתי
3 משפט השלום בעילה מעין זו ולכן יש לראות בכך יצירה שיפוטית, שאין מקום לשנותה. יצירת עילה
4 זו נבעה מצורך לנוכח התנהלותו האיטית של המחוקק בסוגיה הנדונה. לפיכך על-פי עמדה זו,
5 במקום שבו תובע מראה כי יש לו עילת תביעה אזרחית טובה נגד גולש אנונימי, יורה בית המשפט על
6 חשיפת זהות הגולש.

7
8 לשלמות הדברים נוסף, שאמנם בפסקי-דין רבים שניתנו בבתי המשפט המחוזיים ובבתי משפט
9 השלום, הוכרה כאמור, הזכות למתן סעד של חשיפת זהותו של גולש אינטרנט אנונימי שנמצא כי
10 לכאורה, עוול כלפי מבקש הסעד. זאת גם בהליכים נגד ספקי שירותי אינטרנט וגם בהליכים נגד
11 בעלי אתרי אינטרנט (ראו את הרשימה הארוכה של פסקי הדין בפסקאות ד'-ה' בפסק-דינו של כבוד
12 השופט א' רובינשטיין). אמנם לא בכל המקרים מצאו בתי המשפט כי הייתה הצדקה לחשיפת זהות
13 הגולש האנונימי, אך עצם האפשרות לחשוף את זהותו, אכן הוכרה כאמור. פסקי-דין אלו בחנו אם
14 אמנם ישנה הצדקה למתן הסעד, בעוד שלא הייתה אחידות דעות באשר למבחן לקביעת הנסיבות,
15 אשר רק בהתקיימן יינתן סעד לחשיפת זהות הגולש. המבחן המחמיר ביותר נקבע בבש"א (שלום
16 ירושלים) 4995/05 פלונית נ' בזק בינלאומי בע"מ (2006) (כבוד השופטת ד"ר מ' אגמון-גונן. ראו גם:
17 ה"פ (מחוזי תל-אביב) 541/07 עו"ד יעקב סבו נ' ידיעות אינטרנט (שותפות רשומה) (2007), כבוד
18 השופטת ד"ר מ' אגמון-גונן), שלפיו צו לחשיפת זהות הגולש האנונימי יינתן במקום שבו ישנו חשש
19 לעבירה פלילית של פרסום לשון הרע, להבדיל ממקום שבו מתגבשת רק עילה אזרחית. מבחן רחב
20 יותר הובא בפסק הדין שבעניינו נדון הערעור האמור בעניין רמי מור (בר"ע (מחוזי חיפה) 1632/07
21 רמי מור נ' ברק אי.טי.סי. (1995) החברה לשירותי בזק בינלאומיים בע"מ (2007), כבוד השופט י'
22 עמית). על-פי מבחן זה, צו שיורה לחשוף את זהות הגולש יינתן במקום שבו ישנו "חשש של ממש
23 לביצועה של עוולה" בעוד שלכך מצטרף "דבר מה נוסף" ולעניין זה הוצעו מספר מבחנים. המבחן
24 המקל ביותר נמצא בה"פ (מחוזי תל-אביב) 1244/07 מזמור הפקות בע"מ נ' מעריב הוצאת מודיעין
25 בע"מ (2008) (כבוד השופטת ד' פלפל), אשר לפיו, די בכך שהמבקש ישכנע שמהפרסום עולה קיומה
26 של עוולה נזיקית, כדי שיינתן צו החושף את זהות הגולש. לצד פסקי-דין אלו, הוגשה בשנת 2008
27 הצעת חוק מסחר אלקטרוני, התשס"ח-2008 (הצ"ח הממשלה תשס"ה, 356, 14.1.2008), אשר לפיה
28 צו המורה לספק שירותי אינטרנט לחשוף את זהותו של גולש אינטרנט יינתן במסגרת הליך אזרחי
29 אם "הוכח להנחת דעתו של בית משפט כי קיים חשש של ממש שתוכנו של מידע שהועלה לרשת
30 תקשורת אלקטרונית או הפצתו ברשת כאמור, מהווים עוולה כלפי אדם או הפרת זכות קניין רוחני
31 שלו" (סעיף 13(א) בהצעת החוק).

32
33 33. מכל מקום, הדברים המובאים לעיל באשר לפסק הדין בעניין רמי מור, באשר לפסיקה
34 שקדמה לו ובעניין המבחנים שהוצעו לשם מתן צו לחשיפת זהותו של גולש אנונימי, רלוונטיים רק

בית משפט השלום בירושלים

צ"א 32145-07-13 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל – משטרת ישראל

1 להליך אזרחי, שעניינו מצב שבו לכאורה, עוול המפרסם האנונימי עוולה אזרחית. כך גם קביעת פסק
2 הדין, כי אין כיום עילה בחקיקה הישראלית למתן צו כאמור, יפה רק לעניין בקשה למתן צו לחשיפת
3 פרטי הגולש במסגרת הליך אזרחי.

4
5 באשר להליך פלילי ולמקום שבו על-פי החשד נעברה עבירה פלילית בידי גולש אנונימי ברשת
6 האינטרנט, אין מחלוקת כי בנסיבות אלו, ניתן להורות על חשיפת זהותו של הגולש. זו אף הייתה
7 עמדת הרוב בעניין רמי מור, כאמור שם (כבוד המשנה לנשיאה א' ריבלין, בפסקה 36):

8
9 "הסעד שמתבקש בענייננו הוא חריג. מדובר בניסיון לרתום, עוד בטרם משפט, את
10 מערכת המשפט ואת הצד השלישי לצורך קיום חקירה שתביא לחשיפת זהותו של
11 מעוול על-מנת שניתן יהיה להגיש נגדו תביעה אזרחית. מדובר למעשה בהליך מעין-
12 חקירתי שבית המשפט מגויס לו בהליך מקדמי במתכונת כזו או אחרת. הליך זה
13 אינו טריביאלי, הוא מערב שיקולי מדיניות מורכבים והוא מצריך הסדרה
14 חקיקתית.

15
16 יובהר, כי אין בדברינו אלה כדי לסגור את השער בפני המבקשים לחשוף את זהותם
17 של מעוולים ברשת האינטרנט. ראשית, כאשר מתבצעת באינטרנט עוולה שהיא גם
18 עבירה, קיימת אפשרות לנפגע להגיש תלונה, וחזקה על רשויות האכיפה שתפעלנה
19 את סמכויות החקירה והבדיקה המסורות להן מכוח הדין; הן ולא בית המשפט.
20 שנית, יש להניח ולקוות כי בסופו של דבר תתקבל חקיקה שתסדיר באופן בהיר
21 ומפורט את הנושא הנדון, תיצור את המסגרת הדיונית הראויה ותתווה את האיזון
22 בין השיקולים שלעניין" (ההדגשה אינה במקור).

23
24 נמצא אפוא, כי גם לשיטת הרוב בעניין רמי מור, במקום שבו לכאורה נעברה עבירה פלילית ברשת
25 האינטרנט, עומדת לנפגע האפשרות להגיש תלונה, ואז "חזקה על רשויות האכיפה שתפעלנה את
26 סמכויות החקירה והבדיקה המסורות להן מכוח הדין" לשם מיצויה של החקירה.

27
28 ראוי להדגיש, כי גם על-פי עמדת הרוב בעניין רמי מור לא נשללה עצם הזכות לחשוף את זהותו של
29 הגולש המעוול לכאורה, או של זה שעל-פי החשד עבר עבירה, אלא רק נקבע כי לא ניתן לעשות כן
30 בהליך אזרחי, בשל היעדר הסדר חקיקתי המאפשר זאת. אולם על-פי כל המבחנים שהוצעו
31 בפסיקה, המקלים והמחמירים כאחד, אין מחלוקת על כך שבמקום שבו על-פי החשד, לכאורה
32 נעברה עבירה פלילית, יש הצדקה לחשיפת זהות הגולש שביקש להסתתר מאחורי מסך האנונימיות
33 שברשת האינטרנט. לפיכך, גם על פי המבחנים השונים שהוצעו בפסיקה שלפיהם תיחשף זהותו של

בית משפט השלום בירושלים

צ"א 13-07-32145 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל – משטרת ישראל

1 גולש אנונימי וגם בהיעדר המכשול הדיוני שנקבע בעניין רמי מור רק לעניין הליכים אזרחיים, הרי
2 שאין כל מניעה לחשוף את זהותו של גולש אנונימי, אשר על-פי החשד עבר עבירה פלילית.

3
4 בנסיבות אלו, הרי שאין כל מניעה להותיר את הצו על כנו ולהורות להוצאת הארץ לחשוף את כתובת
5 ה-IP של כותב התגובות נושא התלונה וכן כל מידע המצוי ברשותה על אודותיו.

6
7 בטרם סיום, נבקש להתייחס בקצרה לעוד מקצת מטענותיה העיקריות של הוצאת הארץ.

התייחסות קצרה לטענותיה הנוספות של הוצאת הארץ

8
9
10
11 34. הוצאת הארץ הטעימה כאמור, כי לנוכח הזכות לאנונימיות של כותב התגובות ולאור
12 אינטרס ההסתמכות שלו, כי זהותו לא תיחשף, הרי שאין לפגוע באינטרסים אלו ולפיכך אין לחשוף
13 את זהותו. כן טענה, שחשיפת זהות גולשים עשויה לגרום ל"אפקט מצנן", שיוביל להימנעות גולשים
14 מהבעת דעותיהם בחופשיות ובכך יוביל הדבר לפגיעה בחופש הביטוי ובזכות לאנונימיות.

15
16 בכל פסקי הדין הנזכרים, שנדרשו לשאלת הנסיבות שבהן תיחשף זהותו של גולש אינטרנט, שנטען
17 כלפיו שעוול בנזיקין, נקודת המוצא הייתה, כי יש לכבד את עיקרון האנונימיות ברשת האינטרנט.
18 זאת חרף מגרעותיה של הזכות לאנונימיות ולמרות פוטנציאל הפגיעה הקשה הטמון בה. זו הייתה
19 גם עמדת הרוב בעניין רמי מור וגם עמדת המיעוט בעניין זה. עם זאת, לא הייתה מחלוקת שככלל,
20 ישנן נסיבות שבהן הזכות לאנונימיות ברשת האינטרנט תיסוג מפני זכויות אחרות ובהן הזכות לשם
21 טוב. זאת בדומה לכך שישנן נסיבות שבהן חופש הביטוי נסוג מפני זכויות יסוד אחרות, כפי שנפסק
22 פעמים רבות. עמד על כך כבוד השופט א' רובינשטיין בעניין רמי מור (פסקה מ"ג), כי "לאורך עשרות
23 בשנים קבע בית משפט זה הלכות רבות ומפורטות המסדירות את האיזון בין הבטחת חופש הביטוי,
24 לבין זכויות אחרות דוגמת הזכות לשם טוב, זכות הקניין ואינטרסים פרטיים וציבוריים אחרים
25 (בהקשר הפרטי ראו לדוגמה רע"א 2687/92 גבע נ' חברת וולט דיסני, פ"ד מח(1) 251; ע"א 8483/02
26 אלוניאל בע"מ נ' מקדונלד, פ"ד נח(4) 314; בהקשר הציבורי ראו בג"צ 73/53 חברת "קול העם"
27 בע"מ נ' שר הפנים, פ"ד ז(2) 871). מכאן אפוא, שכדברי כבוד המשנה לנשיאה א' ריבלין בעניין רמי
28 מור (פסקה 17), "האנונימיות אינה חזות הכול. האינטרנט אינו 'מערב פרוע' ואין לראות בו מסגרת
29 שבה אין דין ואין דיין ... מחיר האנונימיות מתבטא בהעלאתם לרשת של פרסומים דיבתיים ... אין
30 ספק שהקלות שבפרסום במסגרת האינטרנט עלולה להרבות בפרסומי לשון הרע, בבחינת 'הקלות
31 הבלתי-נסבלת של הדיבה'. האנונימיות עלולה לשמש מפלטו של מפיץ הדיבה. מאחורי פגוד
32 האלמוניות קל יותר להשתלח בזולת ולשחרר את חרצובות הלשון מבלי לשאת באחריות. בכך עלולה
33 להתאפשר פגיעה חמורה בזכות לשם טוב – זכות יסוד בעלת משקל רב במשטר חוקתי המכיר בכבוד
34 האדם (ראו דנ"א 7325/95 ידענות אחרונות בע"מ נ' קראוס, פ"ד נב(3) 1, 74). מכאן אפוא,

בית משפט השלום בירושלים

צ"א 13-07-32145 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל – משטרת ישראל

- 1 שהאנונימיות כאמור, "אינה חזות הכול" ואין בה כדי להצדיק פגיעה בשמו הטוב של אדם. "הזכות
2 לשם טוב ולכבוד אינה מתאינת במרחב הווירטואלי ואין להסכין עם הילכדותה ברשת" (פסקה 18).
3
4 זאת ועוד, אפילו אמנם חשיפת זהות גולשי אינטרנט פוגעת באינטרס ההסתמכות שלהם שזהותם
5 לא תיחשף, ואפילו אמנם עשויה חשיפתם ליצור "אפקט מצנן" שיוביל לפגיעה אפשרית בזכותם
6 לחופש הביטוי ובזכות לאנונימיות, כטענת הוצאת הארץ, אין בכך די. כאמור לעיל, אף לעניין זה
7 נקבע באופן מפורש בדני"פ שמש (פסקה 25), כי טעמים אלו אינם מצדיקים אי מסירת מידע
8 למשטרה, הדרוש לה לצרכי חקירת תלונה בדבר חשד לעבירה.
9
10 בענייננו, ספק אם אמנם יש מקום להידרש לזכות לאנונימיות ברשת ולשאלה אם עליה לסגת מפני
11 אינטרסים אחרים ומפני זכויות אחרות. בעניין זה מקובלת עלי עמדת המשטרה, כי אין לראות
12 בכותב התגובות הנדונה כמי שבחר לכתוב תגובות אנונימיות. זהות הכותב אמנם אינה ידועה, אך
13 הוא לא בחר לפרסם תגובה למאמר שפורסם באתר, תוך הבעת דעתו ומתוך רצון להישאר אנונימי
14 מבלי שידעו מי המפרסם ומה הן דעותיו. לכאורה נראה, כי לא זו הייתה מטרתו בכתיבת התגובות.
15 אילו כך נהג, לא הייתה הבקשה נושא החלטה זו באה לעולם, מכיוון שאיש לא היה מגיש תלונה
16 בעניין התגובות שכתב. אולם זה אינו המקרה. אין מדובר בכותב תגובות שביקש להגיב למאמר
17 שפורסם באתר, המעוניין לשמור על אנונימיות. בענייננו מדובר לכאורה, במי שרצה להשתמש
18 באנונימיות כדי לפגוע במתלונן. הדרך שבה בחר לפגוע במתלונן לא הייתה בהשמצתו או בכתיבת
19 דברים בגנותו. כותב התגובות בחר לפגוע בו בדרך אחרת, בכך שכתב תגובות באופן כזה שלכאורה,
20 המתלונן הוא שכתב אותה, בעוד שבמסגרתה נכתבה ביקורת כלפי המשרד הממשלתי הרלוונטי,
21 שנכתבה בלשון בוטה. התחזות זו של כותב התגובות נועדה, כך נראה, להעמיד את המתלונן באור
22 מביש ומביך ובכך, כך נראה, ביקש הוא לגרום לפגיעה במתלונן ובשמו.
23
24 כותב התגובות עבר לכאורה, עבירה של התחזות, בכך שכתב תגובה הנחזית להיות כזו שהמתלונן
25 כתב אותה וזאת מתוך כוונה להטעות ולהונות את ציבור הקוראים ובמיוחד את אלו המכירים את
26 המתלונן. תכליתה של עבירת ההתחזות, כך נראה, הייתה אפוא, לפגוע במתלונן ולהזיק לו. בנסיבות
27 אלו, לא זכאי כותב התגובות להסתתר מאחורי מסך האנונימיות, שממנו יכול היה ליהנות, אילו
28 כתב את תגובתו באופן אנונימי אמיתי מבלי להתחזות למתלונן.
29
30 35. בדומה, איני סבורה שיש ממש בטענת הוצאת הארץ כי השארת הצו המחייב אותה לחשוף
31 את זהות כותב התגובות תפגע בתדמיתה, בכך שתוצג כמי שאינה מגנה על האנונימיות של ציבור
32 הגולשים באתר שלה, או שתיחשב למעין "מלשינון". במקרה הנדון וכאמור, בחר כותב התגובות
33 להתחזות לאחר, וזאת בשונה מכותב תגובות המציג את זהותו בכינוי סתמי, חסר שם. בנסיבות
34 אלו, כפי שטענה המשטרה בצדק, תדמיתה של הוצאת הארץ תהיה של מי שאינה מאפשרת לאתר

בית משפט השלום בירושלים

צ"א 13-07-32145 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל – משטרת ישראל

1 האינטרנט שלה לשמש קרקע פורייה לעבירות הפוגעות באחרים. לפיכך, במקום שבו האתר נוצל
2 שלא כדיון, כדי לעבור עבירה שתכליתה פגיעה באחר, תימצא הוצאת הארץ כמי שממלאת את
3 חובתה האזרחית ומאפשרת חשיפת עבריינים.

4
5 עוד יוער, כי אף יש ממש בטענת המשטרה, כי תמוהות טענותיה של הוצאת הארץ בעניין חשיבות
6 עיקרון חופש הביטוי, שבשמו היא טוענת כי אין לחשוף את זהותו של המתחזה באתר שלה, שכתב
7 את התגובות. שהרי, כטענת המשטרה, הוצאת הארץ הייתה הראשונה לפגוע בחופש הביטוי שלו,
8 בכך שבצדק, מיהרה להסיר מהאתר את התגובות של הכותב המתחזה. אמנם נכונה טענת הוצאת
9 הארץ, שפגיעה זו בחופש הביטוי נעשתה תוך שמירה על עיקרון האנונימיות, אך אין חולק שהייתה
10 זו פגיעה בחופש הביטוי. בנסיבות אלו, ממילא שאין מקום לטענת הוצאת הארץ גם בדבר "אפקט
11 מצנן". גם לשיטתה, תגובות לא ראויה לא תפורסם ואם תפורסם, תוסר מהאתר. גם התנהלות זו
12 יוצרת "אפקט מצנן" שאף עשוי להיות חיובי. שכן גולשים יימנעו מפרסומים ומתגובות שיש בהם
13 משום עבירה, בכך שיידעו כי אותן תגובות לא תפורסמנה באתר הארץ ואם יפורסמו, יוסרו.

14
15 36. לבסוף נבקש להעיר בקצרה ואף זאת כפי שטענה המשטרה, כי אמנם אין רלוונטיות לכך
16 שבעקבות חשיפת כתובת ה-IP של המתחזה כותב התגובות, תידרש המשטרה לפעולות חקירה
17 נוספות. כך גם אין רלוונטיות לכך שלא מן הנמנע שכתובת ה-IP אשר תיחשף, לא תסייע במישרין
18 בגילוי זהות המתחזה, כותב התגובות. אכן, בעקבות קבלת כתובת ה-IP יהיה על המשטרה לבקש
19 מבית המשפט צו נוסף לפי חוק נתוני תקשורת, אשר יורה לספק שירותי האינטרנט הרלוונטי לחשוף
20 את זהות בעליה של אותה כתובת. לאחר קבלת מידע זה, לא מן הנמנע שיתברר כי אין זו כתובת של
21 אדם פרטי, אלא של משרד כלשהו, של בית קפה או של גורם אחר שרק שימש "אכסניה" זמנית
22 למתחזה כדי לשלוח את התגובות הנדונה ואולי אף מבלי שידע על כך. אולם גם מידע מעין זה עשוי
23 לסייע למשטרה ולהוביל אותה אל כותב התגובות, אם המידע שיתקבל יכלול אפשרויות מצומצמות
24 בדבר זהותו. גם לא מן הנמנע, שהמידע יוביל במישרין אל המתחזה שכתב את התגובות. כך או
25 אחרת, זה טיבן וטבען של חקירות משטרה. חקירות רבות אמנם אינן פשוטות ויש מקרים שהן אף
26 מובילות למבוי סתום, אך אין באפשרויות אלו כדי לחרוץ מראש את גורלן של חקירות משטרה ואין
27 בכך כדי להצדיק היעדר חקירה כלל, כפי שסבורה הוצאת הארץ.

28
29 **ד. סיכום ומסקנות**

מסקנות והערה בשולי הדברים

30
31
32
33 37. מסקנותינו מן הדיון המובא לעיל הן כי על כל שלוש השאלות שבהן ביקשנו לדון, יש להשיב
34 בחיוב.

בית משפט השלום בירושלים

צ"א 13-07-32145 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל – משטרת ישראל

1
2 התשובה של השאלה הראשונה היא, שכותב התגובות שבעניינה הוגשה התלונה עבר לכאורה, עבירה
3 של התחזות כאדם אחר (לפי סעיף 441 בחוק העונשין), בכך שציין את שמו של המתלונן בתור מי
4 שכתב את התגובות הנדונה. במעשיו המיוחסים לו, נראה כי מתקיימים גם היסוד העובדתי וגם
5 היסוד הנפשי של עבירה זו. כאמור לעיל, אותו כותב תגובות הציג את עצמו בכזב בתור המתלונן
6 ועשה כן מתוך כוונה להונות, בכך שהתכוון להטעות בחוסר יושר את הקוראים לחשוב שהמתלונן
7 הוא שכתב את התגובה. בכך לכאורה, ביקש הכותב לפגוע במתלונן ובשמו הטוב, בעודו עושה כן
8 במרמה ובחוסר יושר.

9
10 על השאלה השנייה השבנו כאמור, כי בנסיבות העניין התקיימו התנאים שנקבעו בפסיקה שלפיהם
11 יש מקום למתן צו לתפיסת מסמכים לפי סעיף 43 בפקודת סדר הדין הפלילי. גם הוכחה נחיצות מתן
12 הצו לצורך החקירה וגם אין מחלוקת על כך שהמידע מצוי בידי הוצאת הארץ. בדומה, לא נמצא כל
13 טעם שעניינו במחזיק המידע, הוצאת הארץ, המצדיק את מתן הצו, באשר אין בכך משום הכבדה
14 לא סבירה על הוצאת הארץ, שאת המידע כבר שמרה בקלות רבה. אפילו יש להוצאת הארץ או לכל
15 גורם אחר (כותב התגובות) טענות נגד קבילות המידע או נגד ההצדקה למסירתו, הרי שמקומן של
16 טענות אלו אינו בשלב של הדיון בבקשה למתן הצו, אלא בשלב שבו תשקולנה רשויות התביעה אם
17 יש להעמיד לדין את כותב התגובות. אם אמנם ימצאו לעשות כן, כי אז יוכל הוא להעלות את
18 טענותיו כלפי מסירת המידע במסגרת ההליך הפלילי לאחר שיוגש נגדו כתב אישום.

19
20 לאור האמור, הדיון בשאלה השלישית לכאורה התייתר. למעלה מן הצורך, נדרשנו גם לשאלה זו
21 והשבנו עליה בחיוב. בנסיבות העניין, אכן ישנה הצדקה להותרת הצו המורה להוצאת הארץ למסור
22 למשטרה את כתובת ה-IP של כותב התגובות. שכן לכל הדעות, במקום שבו על-פי החשד, כותב
23 התגובות עבר עבירה פלילית (להבדיל מעוולה אזרחית), אפילו עבירה מסוג עוון, הרי שיש הצדקה
24 לחשיפת זהותו. בנסיבות אלו, גובר האינטרס של חשיפת זהות הגולש על פני האינטרסים של שמירת
25 האנונימיות של הגולשים ושל זכותם לפרטיות ולחופש הביטוי.

26
27 38. בעניין רמי מור התקבלה כאמור, עמדת הרוב של כבוד המשנה לנשיאה א' ריבלין, שלפיה
28 אין בנמצא כיום הליך אזרחי המאפשר קבלת צו שיורה על חשיפת זהותו של גולש אנונימי
29 באינטרנט, אפילו נמצא כי עוול בנוזקין כלפי הנפגע. כבוד השופט א' רובינשטיין, אשר כאמור, חלק
30 על כך ונותר בדעת מיעוט, הראה בפסק-דינו כי חרף היעדרו של הסדר חקיקתי לקבלת צו המורה על
31 חשיפת פרטי גולש אנונימי בנסיבות האמורות, הרי שישנו הסדר פסיקתי שאותו ראוי לאמץ, כל עוד
32 המחוקק משתהה בקביעת הסדר. עם זאת ניכר, כי שני השופטים היו תמימי דעים כי מן הראוי
33 שיהיה הסדר בדין אשר יאפשר מתן סעד של חשיפת זהותו של גולש אנונימי שעוול וכי אין להשאיר
34 את רשת האינטרנט כמקום פרוץ לעוולות, באופן המונע מניזוקים להיפרע ממזיקיהם. כבוד המשנה

בית משפט השלום בירושלים

צ"א 13-07-32145 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל – משטרת ישראל

1 לנשיא א' ריבלין, שהתנגד לקביעת ההסדר בדרך של חקיקה שיפוטית, הפנה את הניזוקים אל
2 המשטרה בקביעתו שהובאה לעיל, כי "כאשר מתבצעת באינטרנט עוולה שהיא גם עבירה, קיימת
3 אפשרות לנפגע להגיש תלונה, וחזקה על רשויות האכיפה שתפעלנה את סמכויות החקירה והבדיקה
4 המסורות להן מכוח הדין" (שם, פסקה 36). מבלי להכניס את ראשי למחלוקת שבין השופטים בעניין
5 רמי מור, הגם שדעתו של כבוד השופט א' רובינשטיין נראית לי יותר, הרי שבפועל נראה, כי התוצאה
6 של דעת הרב תהיה זהה, אך בדרך עקלקלה ופתלתלה. אין כמעט עוולה אזרחית שלא ניתן יהיה
7 למצוא לה כסות של עבירה פלילית. כך יימצא שבמקום שניזוקים ילכו בדרך המלך ויתבעו את
8 נזיקיהם בתביעות אזרחיות, הם יעברו תחנה נוספת, דרך משטרת ישראל. דרך זו לא רק תיצור
9 הכבדה מיותרת על המשטרה במקום שבו ניתן היה להסתפק בהליך אזרחי, אלא היא עשויה להוביל
10 בסופו של דבר לאותה תוצאה. אם יוגש כתב אישום, כי אז בסיומו ממילא יוכלו הניזוקים גם לתבוע
11 את נזיקיהם בהליך אזרחי, בין אם ההליך הפלילי יסתיים בהרשעה ובין אם לאו. אולם אפילו לא
12 יוגש כתב אישום, לא מן הנמנע שבנסיבות מסוימות ולשם הגשת תביעה אזרחית, תידרש המשטרה
13 לחשוף את זהות הגולש המעוול שפרטיו יגיעו לידיה במהלך החקירה (הגם שבנסיבות אלו אין
14 מדובר במודיע משטרת, ראו דיון בסוגיה זו אגב בקשה לחשיפת פרטי מודיע משטרת לשם תביעתו
15 בנזיקין בע"א 2629/98 השר לביטחון פנים נ' הרב שלום דב וולפא, פ"ד נו(1) 786 (2001), כבוד
16 השופט (כתוארו אז) א' ריבלין).

התוצאה

17
18
19
20 39. מכל הטעמים שעליהם עמדנו, בקשתה של הוצאת הארץ לביטול הצו שניתן ביום 16.7.2013
21 בהתאם לסעיף 43 בפקודת סדר הדין הפלילי, נדחית.

22
23 צו זה עומד אפוא, על כנו ולפיכך על הוצאת הארץ למסור לידי המשטרה לאלתר את כתובות ה-IP
24 של כותב התגובות הנדונה וכן עליה למסור כל פרט מזהה אחר על אודותיו המצוי ברשותה, בהתאם
25 לאמור בצו.

26
27 ניתנה היום, ו' אלול תשע"ג, 12 אוגוסט 2013, בהיעדר הצדדים.

28

29 תמר בר-אשר צבן, שופטת
30